

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Bruselis, 2010.8.26
KOM(2010) 245 galutinis/2

CORRIGENDUM:

Annule et remplace le document COM(2010) 245 final du 19.5.2010

Concerne toutes les versions linguistiques

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Europos skaitmeninė darbotvarkė

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Europos skaitmeninė darbotvarkė

TURINYS

1.	Ižanga	3
2.	Skaitmeninės darbotvarkės sritys	7
2.1.	Dinamiška skaitmeninė bendroji rinka.....	7
2.2.	Sąveika ir standartai	15
2.3.	Pasitikėjimas ir saugumas	16
2.4.	Sparčiojo ir itin spartaus interneto prieiga	19
2.5.	Moksliniai tyrimai ir inovacijos	23
2.6.	Skaitmeninio raštingumo didinimas, įgūdžių gerinimas ir įtraukties stiprinimas.....	26
2.7.	IRT teikiama nauda ES visuomenei.....	29
2.8.	Tarptautiniai Skaitmeninės darbotvarkės aspektai.....	36
3.	Įgyvendinimas ir valdymas	37

1. IŽANGA

Bendras skaitmeninės darbotvarkės tikslas – užtikrinti, kad skaitmeninė bendroji rinka, grindžiama sparčiuoju ir itin sparčiu internetu ir sąveikiomis taikomosiomis programomis, suteiktų tvarios ekonominės ir socialinės naudos.

Krizė sunaikino pastaraisiais metais padarytą ekonominę bei socialinę pažangą ir atskleidė struktūrinius Europos ekonomikos trūkumus. Šiandien svarbiausias tikslas – užtikrinti Europos atsigavimą. Siekiant darnios ateities, būtina neapsiriboti artimiausiu laikotarpiu. Susidūrę su demografinio senėjimo problema ir pasauline konkurencija, turime trys galimybes: dirbti daugiau, dirbti ilgiau arba dirbti pažangiau. Tikriausiai teks naudotis visomis galimybėmis, tačiau trečioji – vienintelis būdas užtikrinti geresnę europiečių gyvenimo kokybę. Siekiant šio tikslo skaitmeninėje darbotvarkėje siūlomos priemonės, kurių reikia imtis nedelsiant, kad būtų užtikrintas pažangus, tvarus ir integracinis Europos augimas. Šie pasiūlymai padės pasirengti ilgalaikiams pokyčiams, kuriuos lems vis akivaizdžiau besiformuojanti skaitmeninė ekonomika ir visuomenė.

2010 m. kovo mėn. Europos Komisija priėmė 2020 m. Europos strategiją¹, kurios tikslas – įveikti krizę ir užtikrinti, kad ES ekonomika būtų parengta ateinančio dešimtmečio uždaviniams. 2020 m. Europos strategijoje numatyta, kaip konkrečiomis ES ir valstybių narių lygmens priemonėmis užtikrinti aukštą užimtumo lygį, produktyvumą ir socialinę sanglaudą ir kaip kurti mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomiką. Norint užtikrinti augimą ir darbo vietų kūrimą, būtina siekti, kad šiai veiklai būtų vadovaujama aukščiausiu politiniu lygmeniu, ir šiai veiklai sutelkti visos Europos suinteresuotąsias šalis.

Europos skaitmeninė darbotvarkė – tai viena iš septynių pagrindinių 2020 m. Europos strategijos iniciatyvų; joje apibrėžiama svarbiausia skatinamoji informacinių ir ryšių technologijų (IRT) funkcija siekiant užtikrinti, kad Europa įgyvendintų tai, ką numatyta pasiekti iki 2020 m.²

Šios darbotvarkės tikslas – parengti veiksmų planą, kad būtų kuo geriau išnaudotos IRT teikiamos socialinės ir ekonominės galimybės, visų pirma internetas, kaip labai svarbi ekonominės ir socialinės veiklos priemonė, kuria naudojantis galima tvarkyti reikalus, dirbti, pramogauti, bendrauti ir laisvai reikštis. Sėkmingas šios darbotvarkės įgyvendinimas padės skatinti inovacijas ir ekonominį augimą, taip pat didinti piliečių ir įmonių gerovę. Todėl platesnis skaitmeninių technologijų diegimas ir veiksmingesnis jų naudojimas padės spręsti svarbiausius Europos uždavinius ir užtikrinti geresnę europiečių gyvenimo kokybę, pvz., geresnę sveikatos apsaugą,

¹ [2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija. COM \(2010\) 2020.](#)

² Skaitmeninė darbotvarkė grindžiama plačiomis konsultacijomis, visų pirma 2009 m. *Skaitmeninio konkurencingumo ataskaita* COM (2009) 390, Komisijos 2009 m. viešomis konsultacijomis dėl būsimų IRT prioritetų, 2009 m. gruodžio mėn. Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos išvados, 2020 m. Europos konsultacijomis ir strategija, *IRT sektorius indėliu į ES pirmininkaujančios Ispanijos skaitmeninės Europos strategija*, Europos Parlamento pranešimu savo iniciatyva apie *2015.eu* ir 2010 m. balandžio mėn. Granados neoficialiame ministrų susitikime priimta deklaracija. Visi šie dokumentai pateikiami adresu http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

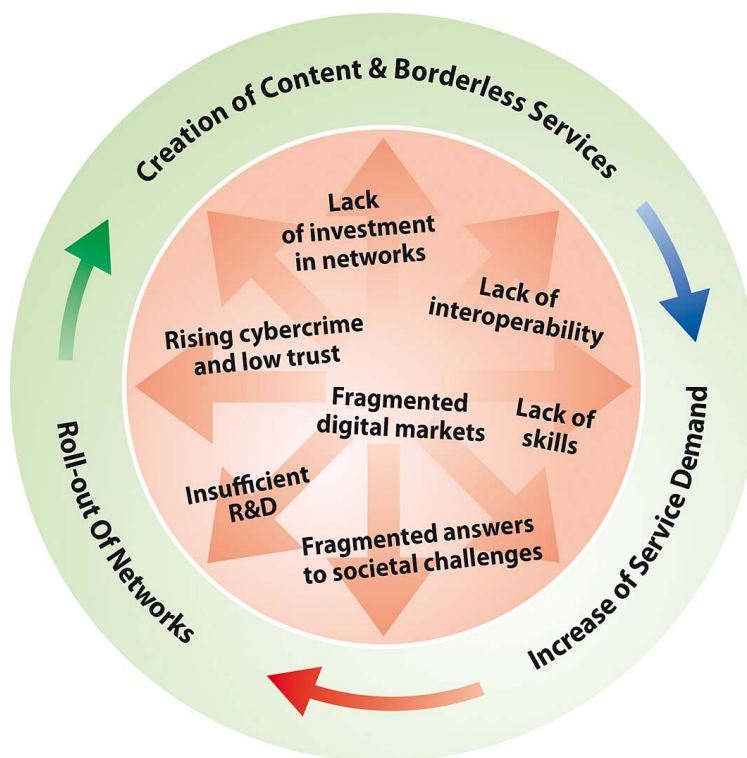
saugesnius ir efektyvesnius transporto sprendimus, švaresnę aplinką, naujas medijų galimybes ir geresnę galimybę naudotis viešosiomis paslaugomis ir kultūros turiniu.

IRT sektoriuje tiesiogiai sukuriama 5 proc. Europos BVP, jo rinkos vertė – 660 mlrd. EUR per metus, tačiau indėlis į bendrą produktyvumo augimą daug didesnis (tiesioginis IRT sektoriaus indėlis – 20 proc., IRT investicijų – 30 proc.). Tai lemia sektoriui būdinga dinamika ir inovacijos, taip pat tai, kad sektorius labai prisideda prie pokyčių kituose sektoriuose. Be to, juntamas didelis socialinis IRT poveikis – pavyzdžiui, gyvenimo būdas pakito dėl to, kad Europoje kasdien internetu naudojasi daugiau kaip 250 mln. žmonių, o mobiliuosius telefonus turi beveik visi europiečiai.

Šiandien sparčiųjų tinklų kūrimas toks pat reikšmingas kaip elektros ir transporto tinklų kūrimas prieš šimtą metų. Buitinė elektronika nuolat tobulinama, todėl ribos tarp skaitmeninių prietaisų nyksta. Paslaugos jungiamos ir perkeliamos iš fizinės į skaitmeninę erdvę, prie kurios galima prisijungti bet kur naudojantis bet koku prietaisu, įskaitant išmaniuosius telefonus, planšetinius kompiuterius, asmeninius kompiuterius, skaitmeninius radijo imtuvus ar raiškiuosius televizorius. Numatoma, kad iki 2020 m. beveik visas skaitmeninis turinys ir taikomosios programos bus prieinami internete.

Didžiules IRT galimybes galima sutelkti sukūrus efektyvų veiklos ciklą. Patrauklus turinys ir paslaugos turi būti prieinamos sąveikioje atviroje interneto aplinkoje. Taip skatinama didesnės spartos ir pajėgumo paklausa, o tai suteikia motyvacijos investuoti į spartesnius tinklus. Antra vertus, spartesnių tinklų diegimas ir skverbti suteikia galimybę diegti naujoviškas paslaugas, kurioms reikalinga didesnė sparta. Šis procesas pavaizduotas **1 diagramos** išorinėje dalyje.

1 diagrama. Efektyvus skaitmeninės ekonomikos ciklas

Atskiri veiksmai šiame cikle iš esmės gali skatinti vienas kitą. Tam būtina investicijoms ir verslumui palanki verslo aplinka. Akivaizdu, kad IRT teikia galimybę siekti didelių pokyčių, tačiau norint ją tinkamai išnaudoti būtina išspręsti tam tikrus svarbius klausimus. Nors daugelis Europos piliečių pamažu prisitaiko prie skaitmeninio gyvenimo būdo, pagrįsto pasauline technologija be sienų, jie negali susitaikyti su tuo, kad prieš interneto atsiradimą sukurta bendroji rinka vis dar tinkamai neveikia interneto erdvėje. Išnaudoti piliečiams, vartotojams ar darbuotojams skaitmeninių technologijų teikiamus privalumus trukdo privatumo ir saugumo problemos, nepakankama interneto prieiga, nepakankamas jo tinkamumas naudoti, įgūdžių stoka arba tai, kad internetas neprieinamas visiems. Europiečiai nepatenkinti, kai IRT neužtikrina galimybės naudotis geresnėmis viešosiomis paslaugomis. Atsiradus internetui išaugo pasaulinė konkurencija dėl investicijų, darbo vietų ir ekonominės įtakos, todėl europiečiams kelia susirūpinimą tai, kad Europa nėra tinkamai pasirengusi išnaudoti šio sparčiai augančio žinių ekonomikos sektoriaus.

Atsižvelgdama į konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis, taip pat į Granados deklaracijos ir Europos Parlamento rezoliucijos išvadas, Komisija nustatė septynias pagrindines kliūtis. Jos išvardytos vidinėje **1 diagramos** dalyje ir trumpai aprašytos toliau. Atskirai ar kartu šios kliūtys smarkiai trukdo naudotis IRT, todėl akivaizdu, kad būtina bendrai imtis visapusiškų politikos priemonių Europos lygmeniu. Dėl nurodytų kliūčių Europa atsilieka nuo kitų pramoninių valstybių ir regionų. Šiandien ES muzikos parsisiunčiama keturis kartus mažiau nei JAV, nes Europoje nepakanka teisėtose pasiūlos, o rinkos suskaidytos; 30 proc. europiečių niekada nesinaudojo internetu; Europoje sparčiųjų šviesolaidinių tinklų skverbtis yra tik 1 proc., tuo tarpu Japonijoje 12 proc., o Pietų Korėjoje – 15 proc.; Europos Sąjungoje IRT moksliniams tyrimams ir plėtrai skiriama tik 40 proc. JAV skiriamų lėšų.

- *Suskaidytos skaitmeninės rinkos*

Europai vis dar būdinga nacionalinių interneto rinkų įvairovė, o europiečiai negali naudotis skaitmeninės bendrosios rinkos privalumais, nors kylančias problemas galima išspręsti. Komerčinį ir kultūros turinį ir paslaugas turi būti įmanoma laisvai teikti ir kitose šalyse, todėl reikėtų pašalinti reguliavimo kliūtis ir palengvinti elektroninį mokėjimą ir sąskaitų faktūrų išrašymą, ginčų sprendimą, tai pat didinti vartotojų pasitikėjimą. Daug gali ir turi būti padaryta dabartinėje reguliavimo sistemoje, kad bendroji rinka imtų veikti ir telekomunikacijų sektoriuje.

- *Sąveikos stoka*

Europoje neišnaudojami visi sąveikos privalumai. Standartų nustatymo, viešųjų pirkimų ir valdžios institucijų veiklos koordinavimo srityse esama trūkumų, dėl kurių europiečiams teikiamų skaitmeninių paslaugų ir jų naudojamų prietaisų sąveika nepakankama. Skaitmeninė darbotvarkė bus veiksminga tik jei įmanoma jos atskirų dalių ir taikomųjų programų sąveika ir jei jos grindžiamos standartais ir atviromis platformomis.

- *Augantis elektroninis nusikalstamumas ir menko pasitikėjimo tinklais pavojus*

Europos piliečiai nesiims jokios sudėtingesnės veiklos internete, jei jie ar jų vaikai negalės visiškai pasikliauti tinklais. Todėl Europoje privalu spręsti problemas,

susijusias su tuo, kad plinta naujos rūšies nusikalstamumas, t. y. elektroninis nusikalstamumas, įskaitant vaikų išnaudojimą, tapatybės vagystes ir kibernetines atakas, ir sukurti tinkamus reagavimo mechanizmus. Kartu daugėja duomenų bazių ir naujų technologijų, kurios leidžia žmones kontroliuoti per atstumą, todėl kyla naujų problemų dėl europiečių pagrindinių teisių, susijusių su asmens duomenimis ir privatumu, apsaugos. Internetas jau tapo labai svarbiu informacijos infrastruktūros elementu ir pavieniams žmonėms, ir visai Europos ekonomikai, todėl būtina užtikrinti, kad mūsų IT sistemos ir tinklai būtų atsparūs naujiems pavojams ir būtų nuo jų apsaugoti.

- *Nepakankamos investicijos į tinklus*

Būtina užtikrinti aktyvesnį visuotinį spartaus plėtojimosios fiksuoto ir bevielio ryšio diegimą ir skverbtį, taip pat remti investicijas į naujus labai sparčius atvirus ir konkurencingus interneto tinklus, kurie bus ateities ekonomikos pagrindas. Derėtų suteikti reikiamas paskatas, kad būtų skiriama daugiau privačių investicijų ir tinkamai parinktos tikslinės viešosios investicijos, išvengta tinklų pakartotinio monopolizavimo ir gerinamas dažnių spektro paskirstymas.

- *Nepakankama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla*

Europoje vis dar nepakankamai investuojama, nederinami veiksmai, nepakankamai naudojamas MVĮ kūrybiškumas, o mokslinių tyrimų intelektinis pranašumas neišnaudojamas konkurencingoms rinkos inovacijoms plėtoti. Būtina remtis talentingais mokslininkais ir sukurti inovacijų ekosistemą, kad įvairaus dydžio Europos IRT bendrovės galėtų kurti paklausius aukščiausio lygio produktus. Todėl reikia spręsti mokslinių tyrimų ir inovacijų problemas ir tuo tikslu pritraukti daugiau privačių investicijų, geriau koordinuoti ir telkti išteklius, skaitmeninėms MVĮ užtikrinti galimybę lengviau ir sparčiau gauti Sąjungos mokslinių tyrimų lėšų, naudotis bendra mokslinių tyrimų infrastruktūra ir derinti veiklą su inovacijų centrais; taip pat kurti naujų taikomųjų programų ir paslaugų standartus ir atviras platformas.

- *Nepakankamas skaitmeninis raštingumas ir įgūdžių stoka*

Europoje vis akivaizdesnė profesionalių IRT įgūdžių stoka ir nepakankamas skaitmeninis raštingumas. Dėl šių problemų daugelis piliečių lieka atskirti nuo skaitmeninės visuomenės ir ekonomikos; be to, neišnaudojamos labai didelės IRT diegimo teikiamos galimybės produktyvumui didinti. Todėl būtina imtis koordinuotų veiksmų, kuriuose aktyviai dalyvautų valstybės narės ir kitos suinteresuotosios šalys.

- *Neišnaudotos galimybės spręsti visuomenei kylančias problemas*

Išnaudodama visas IRT teikiamas galimybes Europa galėtų daug geriau spręsti kai kurias opiausias visuomenines problemas, kaip antai: klimato kaita ir kitoks poveikis aplinkai, senėjanti visuomenė ir didėjančios sveikatos priežiūros išlaidos, efektyvesnių viešųjų paslaugų kūrimas ir žmonių su negalia integravimas, Europos kultūros paveldo skaitmeninimas ir jo pateikimas šiai ir būsimoms kartoms ir kt.

Europos skaitmeninė darbotvarkė kaip horizontali iniciatyva apima tris 2020 m. Europos dokumente nurodytus augimo aspektus; įgyvendinant jos

pagrindines priemones siekiama sistemiškai veikti pirmiau minėtose septyniose probleminėse srityse. Apie jas išsamiau rašoma atitinkamuose skirsniuose, kuriuose nurodoma, kad, siekiant pagerinti Europos socialinius ir ekonominius rodiklius, būtina įgyvendinti konstruktyvias darbotvarkes. Komisija atidžiai stebės, ar neatsiras papildomų kliūčių, ir imsis reikiamų veiksmų.

Įgyvendinant skaitmeninę darbotvarkę reikės nuosekliai užtikrinti įsipareigojimus ES ir valstybių narių (ir jų regionų) lygmeniu. Sėkmė neįmanoma, jei aktyviai neprisidės kitos suinteresuotosios šalys, įskaitant skaitmenines technologijas puikiai išmanantį jaunimą, kuris gali daug ko išmokyti. Šioje darbotvarkėje atsispindi dabartinės ir numatomos problemos ir galimybės; ji bus plėtojama atsižvelgiant į patirtį ir sparčius technologijų ir visuomenės pokyčius.

2. SKAITMENINĖS DARBOTVARKĖS SRITYS

2.1. Dinamiška skaitmeninė bendroji rinka

Pats metas užtikrinti, kad nauja bendroji rinka suteiktų galimybę naudotis skaitmeninio amžiaus privalumais.

Internetas yra erdvė be sienų, tačiau ES ir viso pasaulio interneto rinkas vis dar skiria daugybė kliūčių, kurios trukdo naudotis ne tik visos Europos telekomunikacijų paslaugomis, bet ir interneto paslaugomis ir turiniu, kurie turėtų būti prieinami visame pasaulyje. Tai nepriimtina. Pirma, norint paskatinti efektyvaus paklausos ciklo veikimą, būtina kurti patrauklų interneto turinį bei paslaugas ir juos platinti ES ir už jos ribų. Tačiau dėl nemažėjančio suskaidymo varžomas Europos konkurencingumas skaitmeninėje ekonomikoje. Todėl nenuostabu, kad ES atsilieka tokiose rinkose kaip medijų paslaugos – ir pagal tai, koku turiniu gali naudotis vartotojai, ir vertinant verslo modelius, kurie leistų kurti darbo vietas Europoje. Dauguma naujausių sėkmingų interneto verslo projektų (tokių kaip *Google*, *eBay*, *Amazon* ir *Facebook*) sukurti ne Europoje³. Antra, nepaisant to, kad priimti svarbiausi bendrosios rinkos teisės aktai dėl e. prekybos, elektroninių sąskaitų faktūrų sistemos ir e. parašo, skaitmeninėje aplinkoje vykdomos operacijos vis dar per daug sudėtingos, o taisyklės valstybėse narėse taikomos nenuosekliai. Trečia, vartotojams ir įmonėms vis dar kyla daug neaiškumų, susijusių su jų teisėmis ir teisine apsauga vykdamas veiklą internete. Ketvirta, Europoje dar daug teks nuveikti, kad būtų sukurta bendroji telekomunikacijos paslaugų rinka. Todėl būtina iš esmės atnaujinti bendrąją rinką, kad ji būtų suderinta su interneto amžiaus poreikiais.

Norint išspręsti šias problemas, būtini plataus masto veiksmai toliau išvardytose srityse.

³ Tik viena iš devynių *Financial Times Global 500* sąraše nurodytų IRT taikomųjų programų bendrovių yra iš Europos ir tik keturios iš 54 Europoje aktyviausiai lankomų interneto svetainių yra europietiškos kilmės.

2.1.1. Galimybės naudotis turiniu suteikimas

Vartotojai pagrįstai nori, kad turiniu internete būtų galima naudotis bent jau taip pat sklandžiai kaip ir neskaitmeninėje aplinkoje. Europoje nėra bendros turinio sektoriaus rinkos. Pavyzdžiui, norėdama pradėti teikti paslaugą visoje Europoje, interneto muzikos parduotuvė turėtų derėtis su skirtingomis 27 šalyse veikiančiomis teisių valdymo bendrijomis. Vartotojai gali įsigyti kompaktinių diskų kiekvienoje parduotuvėje, tačiau dažnai negali pirkti muzikos iš visoje ES veikiančių interneto parduotuvių, nes teisės licencijuojamos valstybėse narėse. Tokia padėtis panaši į padėtį kitose suskaidytose rinkose, pavyzdžiui, Azijos, ir skiriasi nuo padėties JAV, kuriose sukurta gana paprasta verslo aplinka ir platinimo kanalai (**2 diagrama**).

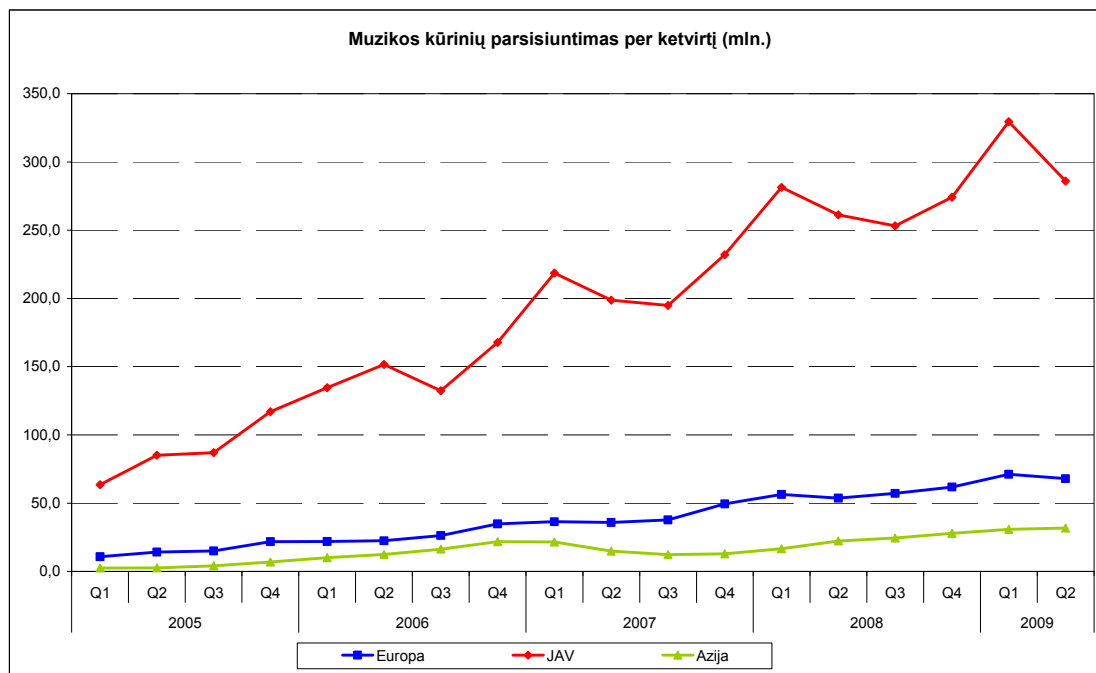
Siekiant išsaugoti teisių turėtojų ir vartotojų pasitikėjimą, taip pat palengvinti tarpvalstybinį licencijavimą, būtina gerinti ir su technologine pažanga suderinti **kolektyvinio teisių valdymo priežiūrą ir didinti jo skaidrumą**. Paprastesni, bendresni ir su naudojama technologija nesusieti **tarpvalstybinio ir europinio licencijavimo** sprendimai audiovizualiniame sektoriuje padės skatinti kūrybiškumą ir remti turinio gamintojus ir transliuotojus, o tai bus naudinga Europos piliečiams. Tokie sprendimai turėtų leisti išsaugoti teisių turėtojų laisvę sudaryti sutartis. Teisių turėtojai neprivalėtų suteikti licencijų visoje Europos teritorijoje, tačiau galėtų apriboti licencijų taikymo geografinę apimtį ir pagal sutartis nustatyti licencijos mokesčių lygį.

Prireikus bus išnagrinėtos papildomos priemonės, kurias taikant būtų atsižvelgiama į įvairių interneto turinio formų ypatybes. Todėl šiame etape Komisija neatmeta jokios galimybės ar teisinės priemonės ir jokiai galimybei ar teisinei priemonei neteikia pirmenybės. Šiuos klausimus taip pat svarstė profesorius M. Monti Europos Komisijos pirmininkui 2010 m. gegužės 9 d. pateiktoje ataskaitoje „Nauja strategija bendrajai rinkai“; jos pagrindu Komisija iki 2010 m. vasaros pateiks komunikatą⁴.

Skaitmeninis kultūros, žurnalistinio ir kūrybos turinio platinimas autoriams ir turinio teikėjams suteikia galimybę pasiekti daugiau naujų vartotojų, nes jis yra daug pigesnis ir spartesnis. Europoje būtina skatinti skaitmeninio turinio kūrimą, gamybą ir platinimą (naudojant įvairiausias platformas). Pavyzdžiui, Europoje esama pajėgių leidėjų, tačiau būtinos konkurencingesnės interneto platformos. Tuo tikslu būtina diegti naujoviškus verslo modelius, kuriuos taikant būtų galima turinį pasiekti ir už jį mokėti įvairiai, taip pat tinkamai suderinti atlygį teisių turėtojams ir plačiosios visuomenės galimybes naudotis turiniu ir žiniomis. Jei visos suinteresuotosios šalys bendradarbiautų susitarimų pagrindu, tokius naujus verslo modelius būtų galima diegti nepriimant teisės aktų. Be kita ko, galimybė plačiai naudotis patraukliu teisėtu interneto turiniu būtų veiksmingas atsakas į piratavimą.

⁴ Žr. http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/press-releases/pdf/20100510_1_en.pdf (2.3 skyrius).

2 diagrama. JAV muzikos parsisiunčiama keturis kartus daugiau nei ES

Šaltinis – Screen Digest.

Valdžios institucijos turėtų skatinti interneto turinio rinkų kūrimą. Konvergencijos klausimai turėtų būti visada sprendžiami persvarstant viešąją politiką, įskaitant mokesčių klausimus. Pavyzdžiui, valdžios institucijos turinio rinkas gali skatinti **viešojo sektoriaus informaciją** pateikdamos skaidriai, veiksmingai ir be diskriminacijos. Tai sritis, kurioje galima nemaža naujoviškų interneto paslaugų plėtra. Pakartotinis šių informacijos išteklių naudojimas iš dalies suderintas⁵, tačiau viešojo sektoriaus įstaigos turi būti įpareigos atverti duomenų išteklius kitų šalių taikomosioms programoms ir paslaugoms⁶.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **1 pagrindinė priemonė – supaprastins leidimų naudotis kūrinių, kurių autorių teisės saugomos, suteikimą, valdymą ir tarpvalstybinį licencijavimą ir tuo tikslu**
 - iki 2011 m. pasiūlys **kolektyvinio teisių valdymo pagrindų direktyvą**, kad pagerintų (internetu) teisių valdymo priežiūrą, padidintų skaidrumą ir patobulintų europinį licencijavimą;
 - siekdama sukurti teisinę sistemą, kurią taikant būtų palengvintas kultūros kūrinių skaitmeninimas ir platinimas Europoje, 2010 m. pasiūlys **direktyvą dėl kūrinių, kurių teisių turėtojai nežinomi**, kad būtų vykdomas dialogas su suinteresuotosiomis šalimis, siekiant įgyvendinti naujas

⁵ Direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo.

⁶ Atliekant šią peržiūrą bus atsižvelgta ir į neseniai pateiktą OECD Tarybos rekomendaciją dėl geresnės prieigos prie viešojo sektoriaus informacijos ir efektyvesnio jos naudojimo.

nebespausdinamiems kūriniams taikomas priemonės, taip pat diegti informacijos apie teises duomenų bazes;

- iki 2012 m. persvarstys **Direktyvą dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo**, visų pirma jos taikymo sritį, taip pat prieigos ir naudojimosi apmokestinimo principus;
- **Kitos priemonės:**
 - po išsamių suinteresuotųjų šalių diskusijų iki 2012 m. informuos apie poreikį imtis papildomų priemonių, neapsiribojančių kolektyviniu teisių valdymu, kad ES piliečiai, interneto turinio paslaugų tiekėjai ir teisių turėtojai galėtų visapusiškai pasinaudoti skaitmenine vidaus rinka, įskaitant priemones skatinti tarpvalstybinių ir europinių licencijų diegimą; šiame etape neatmetama jokia galima teisinė priemonė ir jokiai priemonei neteikiama pirmenybė;
 - tam rengdama iki 2010 m. paskelbs žaliąją knygą, kurioje būtų svarstomos audiovizualinių kūrinių ir kito kūrybos turinio platinimo internetu galimybės ir problemos;
 - remdama Direktyvos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo persvarstymu ir atsižvelgdama į išsamaus suinteresuotųjų šalių dialogo rezultatus, iki 2012 m. informuos apie būtinybę imtis papildomų priemonių, kad būtų pagerinta apsauga nuo dažno intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo internete, atsižvelgiant į garantijas, numatytas telekomunikacijų reguliavimo sistemoje, ir į pagrindines duomenų apsaugos ir privatumo teises.

2.1.2. *Interneto ir tarpvalstybinių operacijų paprastinimas*

Europos vartotojams vis dar neprieinamos mažesnės kainos ir didesnės galimybės rinktis – nauda, kurią suteikia bendroji rinka, – nes interneto operacijos dar per daug sudėtingos. Dėl susiskaidymo ribojama ir tarpvalstybinių e. prekybos operacijų paklausa. Mažiau nei viena iš dešimties e. prekybos operacijų yra tarpvalstybinė, o europiečiams dažnai lengviau atlikti operaciją su JAV įmone nei su kokia nors kitos Europos šalies įmone. Net 92 proc. pavienių asmenų, kurie užsisako prekes ar paslaugas internetu, naudojami ne kitų šalių, o nacionalinių pardavėjų paslaugomis. Dėl techninių ar teisinių priežasčių, tokių kaip atsisakymas priimti nevietines kredito korteles, žlunga net 60 proc. bandymų internetu pirkti iš kitų šalių. Todėl būtina šalinti reguliavimo kliūtis, kurios trukdo Europos įmonėms prekiauti su kitų šalių prekybos partneriais. Šias kliūtis Komisija nurodė Komunikate dėl tarpvalstybinės įmonių e. prekybos su vartotojais Europos Sąjungoje⁷.

Europa turi bendrą valiutą, tačiau **elektroninio mokėjimo ir elektroninių sąskaitų faktūrų** rinka vis dar suskaidyta į atskiras valstybių narių rinkas. Tik integruotoje mokėjimo rinkoje įmonės ir vartotojai galės pasikliauti saugiais ir veiksmingais mokėjimo metodais⁸. Būtent todėl reikėtų neatidėliojant sukurti **Bendrą mokėjimo**

⁷ Tarpvalstybinė įmonių e. prekyba su vartotojais Europos Sąjungoje, [COM \(2009\) 557](#).

⁸ E. mokėjimo sistema ir elektroninių sąskaitų faktūrų sistema yra būtinos sąlygos siekiant diegti e. teisingumo sistemą, pavyzdžiui, nedidelių pretenzijų procedūras ar procedūrinių išlaidų apmokėjimą internetu.

eurais erdvę (SEPA). Be to, SEPA taps pagrindu diegti su mokėjimu susijusias pridėtinės vertės paslaugas, pvz., kurti Europos elektroninių sąskaitų faktūrų sistemą.

E. pinigų direktyva⁹ turėtų būti sparčiai įgyvendinta, kad nauji rinkos dalyviai galėtų siūlyti naujoviškus e. pinigų sprendimus (pvz., galimybę mokėti naudojant judriojo ryšio prietaisus) nesumažindami vartotojų lėšų apsaugos. Iki 2012 m. naujosios rinkos vertė galėtų išaugti iki 10 mlrd. EUR.

Elektroninės atpažinties technologijos ir tapatumo nustatymo paslaugos yra labai svarbios ir privačiojo, ir viešojo sektoriaus operacijoms internete. Šiandien įprasčiausias tapatumo nustatymo būdas yra slaptažodžiai. Daugeliui taikomųjų programų jų pakanka, tačiau vis dažniau reikalingi saugesni sprendimai¹⁰. Kadangi rasis įvairių sprendimų, sektorius, remdamasis politikos priemonėmis, visų pirma e. valdžios paslaugomis, turėtų užtikrinti standartais ir atviromis plėtojimo platformomis pagrįstą sąveiką.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **2 pagrindinė priemonė** – užtikrins, kad būtų baigta kurti Bendra mokėjimo eurais erdvė, privalomomis teisinėmis priemonėmis nustatydamą galutinį perėjimo terminą (iki 2010 m.), ir prisidės prie sąveikios Europos elektroninių sąskaitų faktūrų sistemos kūrimo – pateiks komunikatą dėl elektroninių sąskaitų faktūrų ir įkurs daugiašalį forumą;
- **3 pagrindinė priemonė** – 2011 m. pasiūlys persvarstyti **Elektroninio parašo direktyvą**, kad būtų sukurtas **saugių elektroninio tapatumo nustatymo sistemų** tarpvalstybinio pripažinimo ir sąveikos teisinis pagrindas;
- **Kitos priemonės:**
 - iki 2010 m. pabaigos įvertins **Elektroninės komercijos direktyvos poveikį** interneto rinkoms ir pateiks konkrečių pasiūlymų.

Valstybės narės turėtų:

- sparčiai ir darniai įgyvendinti **pagrindines direktyvas, kuriomis remiama skaitmeninė bendroji rinka**, įskaitant Paslaugų direktyvą, Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvą ir telekomunikacijų reguliavimo sistemą;
- iki 2013 m. perkelti į nacionalinę teisę perkelti **PVM direktyvą**¹¹, kuria užtikrinamas vienodas požiūris į elektronines ir spausdintines sąskaitas faktūras.

2.1.3. Skaitmeninio pasitikėjimo kūrimas

Šiandien pagal ES įstatymus ES piliečiai turi įvairių skaitmeninei aplinkai svarbių teisių, tokių kaip saviraiškos ir informacijos laisvė, asmens duomenų ir privatumo apsauga, skaidrumo reikalavimas, reikalavimas užtikrinti universaliųjų telefono ir

⁹ Direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir rizika ribojančios priežiūros.

¹⁰ Būtent todėl Komisija pasiūlė Atpažinties duomenų administravimo Europos strategiją pagal Stokholmo programą, COM (2010) 171.

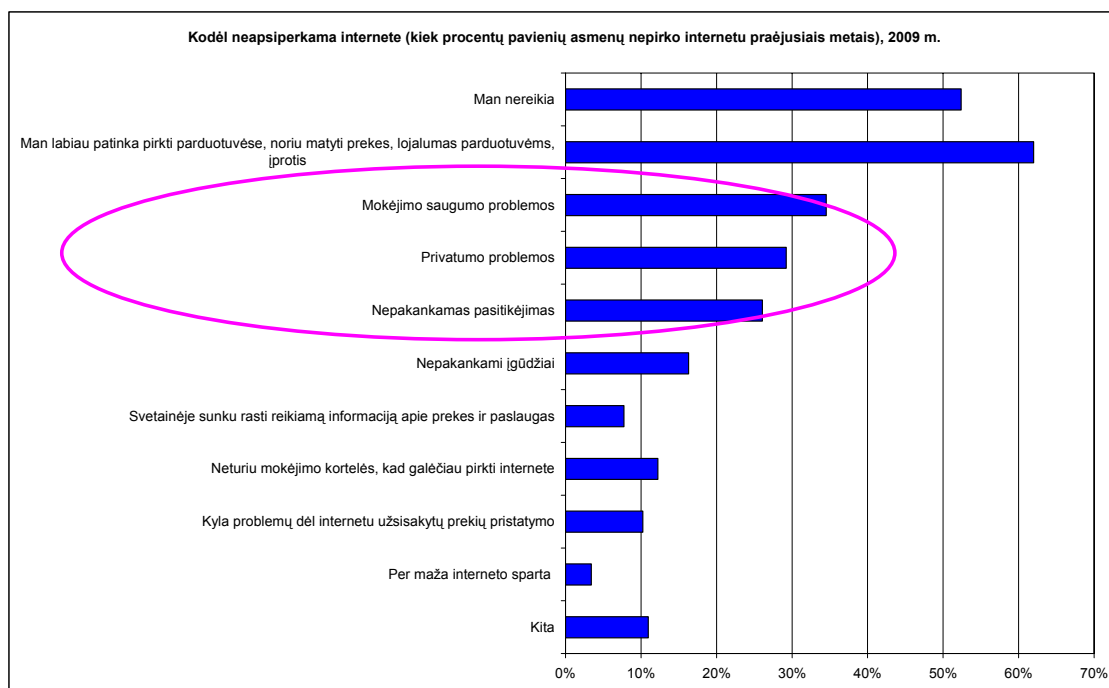
¹¹ Ja iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB, kaip 2009 m. pasiūlė Komisija.

funkcinių interneto paslaugų teikimą, taip pat būtinos paslaugų kokybės reikalavimas.

Tačiau šios teisės numatytos įvairiuose įstatymuose, ir jų esmę ne visada lengva suprasti. Vartotojams turi būti suteikta galimybė rasti paprastus kodifikuotus jų teisių ir pareigų paaiškinimus, išdėstytus skaidriai ir suprantamai, pvz., pasinaudojant interneto sistemomis, sukurtomis remiantis *eYou* vadovu¹².

Pasitikėjimo interneto aplinka stoka labai trukdo plėtoti Europos interneto ekonomiką. 2009 m. internetu nepirkę žmonės kaip pagrindines tokio elgesio priežastis nurodė mokėjimo saugumo, privatumo ir pasitikėjimo problemas (žr. **3 diagramą**). Šiuo metu vykdomo duomenų apsaugos reguliavimo sistemos persvarstymo tikslas – modernizuoti visas susijusias teises priemones, kad būtų tinkamai sprendžiami globalizacijos uždaviniai ir imamasi su naudojama technologija nesusietų priemonių didinti pasitikėjimą geriau užtikrinant piliečių teises.

3 diagrama. Kodėl neapsiperkama internete (kiek procentų pavienių asmenų nepirko internetu praėjusiais metais), 2009 m. nepirko internetu).

Šaltinis – Eurostatas, 2009 m. Bendrijos tyrimas dėl namų ūkių ir asmenų naudojimosi informacinėmis ir ryšių technologijomis.

Vartotojai **neapsipirkinės internetu**, jei nebus įsitikinę, kad jų teisės yra aiškios ir apsaugotos. Nors Elektroninės komercijos direktyva nustatyti informacinės visuomenės paslaugų teikėjams taikomi skaidrumo ir informavimo reikalavimai ir komerciniams pranešimams taikomi privalomi informavimo reikalavimai¹³, būtina atidi stebėsena, siekiant užtikrinti, kad informavimo reikalavimų būtų laikomasi.

¹² <http://www.ec.europa.eu/eyouguide>.

¹³ Direktyva 2000/31/EB. Be to, gali prireikti atsizvelgiant į technologinę pažangą atnaujinti tokias nuostatas kaip informacinės visuomenės tarnybų ribota atsakomybė.

Padėti padės iš dalies pagerinti Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva¹⁴ ir Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyva¹⁵. Siūlomą vartotojų teisių direktyvą¹⁶ būtina kuo greičiau priimti, kad vartotojai ir prekiautojai galėtų labiau pasitikėti tarpvalstybine prekyba internetu. Tačiau Komisija taip pat išnagrinės, kaip tobulinti skaitmeninius produktus perkančių vartotojų teises. Tarpvalstybinės internetinės operacijos taip pat gali būti palengvintos geriau suderinus Europos sutarčių teisę, kad būtų užtikrinta vartotojų aukšto lygio apsauga. Be to, Komisija imsis ES alternatyvaus ginčų sprendimo sistemų tobulinimo strategijos, pasiūlys e. prekybai skirtą ES masto interneto žalos atlyginimo priemonę ir gerins prieigą internetu prie teisingumo paslaugų. Siekiant didinti konkurenciją ir vartotojų apsaugą, galėtų būti suteikiama daugiau galimybių lyginti vartotojų kainas, pvz., taikyti lyginamąjį vertinimą, produktų bandymą ar kurti kainų palyginimo svetaines.

Pasitikėjimą galima didinti kuriant mažmeninės prekybos interneto svetainėms skirtus **ES interneto pasitikėjimo ženklus**. Siekdama įgyvendinti šią idėją, Komisija konsultuosis su visomis suinteresuotosiomis šalimis.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **4 pagrindinė priemonė** – iki 2010 m. pabaigos persvarstys ES **duomenų apsaugos reguliavimo sistemą**, kad būtų padidintas piliečių pasitikėjimas ir išplėstos jų teisės;
- **Kitos priemonės:**
 - Iki 2012 m. pasiūlys **vartotojų teisių direktyvą papildančią** neprivalomą **sutarčių teisės priemonę**, kad būtų panaikintas sutarčių teisės susiskaidymas, visų pirma internete;
 - iki 2011 m. pateiks žaliąją knygą, siekdama išnagrinėti alternatyvaus ginčų sprendimo Europos Sąjungoje iniciatyvas, kad iki 2012 m. būtų galima pateikti pasiūlymus dėl e. prekybos operacijoms taikytinos **ES interneto ginčų sprendimo** sistemos;
 - remdamasi konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis, išnagrinės pasiūlymus, susijusius su **kolektyviniu žalos atlyginimu**;
 - bendradarbiaudama su Europos vartotojų apsaugos tarnybų tinklu, iki 2012 m. pateiks **ES interneto teisių kodeksą**, kuriame bus aiškiai ir suprantamai apibendrintos ES skaitmeninės vartotojų teisės; kartu bus pateiktas interneto vartotojų apsaugos įstatymų pažeidimų metinis vertinimas ir tinkamos vykdymo užtikrinimo priemonės;
 - iki 2012 m. sukurs **ES interneto pasitikėjimo ženklų**, visų pirma skirtų mažmeninės prekybos interneto svetainėms, suinteresuotųjų šalių platformą.

¹⁴ [Direktyva 2005/29/EB.](#)

¹⁵ [Direktyva 2002/65/EB.](#)

¹⁶ Plg. http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

2.1.4. Telekomunikacijų paslaugų bendrosios rinkos stiprinimas

Šiandien Europos telekomunikacijų rinka yra suskaidyta į valstybių narių rinkas, kuriose galioja ne europinės, o nacionalinės numeracijos, licencijavimo ir dažnių spektro paskirstymo sistemos. Šioms nacionalinėms struktūroms vis dažniau kyla tokių iššūkių kaip konkurencija pasaulio mastu ir internetas.

Komisija visų pirma sieks **sparčiai ir nuosekliai diegti iš dalies pakeistą reguliavimo sistemą**, taip pat geriau koordinuoti dažnių spektro naudojimą, o prireikus ir suderinti dažnių spektro juostas, kad įrangos ir paslaugų rinkose būtų sukurta masto ekonomija. Kadangi pagal bendrosios rinkos nuostatas reikalaujama, kad panašūs reguliavimo klausimai būtų sprendžiami panašiai, Komisija pirmenybę teiks rekomendacijoms dėl elektroninių ryšių taisyklėmis pagrįstų pagrindinių reguliavimo principų, visų pirma dėl sąnaudų skaičiavimo metodikų ir nediskriminavimo, taip pat sieks iki 2012 m. rasti tvarių sprendimų, susijusių su tarptinkliniu ryšiu teikiamomis balso ir duomenų perdavimo paslaugomis.

Be to, Komisija panaudos naujosios Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos patirtį, **siekdama šalinti kliūtis, kurios trukdo Europos įmonėms ir piliečiams visapusiškai naudotis** tarpvalstybinėmis elektroninių ryšių paslaugomis. Pavyzdžiui, jei nacionalinės numeracijos sistemos būtų geriau suderintos pagal dabartinę sistemą, tai galėtų padėti Europos gamintojams ir mažmenininkams, nes būtų sudarytos geresnės sąlygos teikti pardavimo, garantinio aptarnavimo ir vartotojų informavimo paslaugas vienu Europos numeriu, o piliečiams būtų naudinga tai, kad geriau veiktų socialiai svarbių numerių sistema (pvz., numeris 116, naudojamas informavimo apie dingusius vaikus specialiosiose linijose). Atitinkamai didesnės galimybės lyginti naudotojų ir vartotojų kainas (pvz., taikant lyginamąjį vertinimą) padės didinti konkurenciją ir stiprinti vartotojų apsaugą.

Be to, Komisija, remdamasi, *inter alia*, praktiniu suinteresuotųjų šalių indėliu, įvertins **ne Europos telekomunikacijų rinkų socialines ir ekonomines sąnaudas**, atkreips dėmesį į geriau integruotos rinkos naudą ir pasiūlys tinkamas tokių sąnaudų mažinimo priemones.

PRIEMONĖS

Komisija:

- siūlys aktyvesnio **numeracijos išteklių** derinimo priemones, kad verslo paslaugos visoje Europoje būtų pradėtos teikti iki 2011 m.;
- remdamasi **Europos radijo dažnių spektro politikos programa**¹⁷ suderins dažnių spektro naudojimui taikomas technines ir reguliavimo sąlygas, taip pat prireikus suderins dažnių spektro juostas, kad įrangos rinkose būtų sukurta masto ekonomija, o vartotojams sudarytos sąlygos visoje ES naudotis ta pačia įranga ir tomis pačiomis paslaugomis;
- iki 2011 m. ištirs **ne Europos telekomunikacijų rinkų sąnaudas**, kad būtų galima imtis priemonių ir padidinti bendrosios rinkos naudą.

¹⁷

Žr. 8 pagrindinę priemonę.

2.2. Sąveika ir standartai

Būtina užtikrinti veiksmingą IT produktų ir paslaugų sąveiką, kad būtų sukurta tikra skaitmeninė visuomenė.

Internetas yra geriausias techninės sąveikos teikiamų galimybių pavyzdys. Jis grindžiamas atvira struktūra, todėl milijardai žmonių visame pasaulyje gali naudotis sąveikiais prietaisais ir taikomosiomis programomis. Tačiau norint pasinaudoti visomis IRT teikiamomis galimybėmis, būtina toliau gerinti prietaisų, taikomųjų programų, duomenų saugyklų, paslaugų ir tinklų sąveiką.

2.2.1. IRT standartų nustatymo sistemos tobulinimas

Standartai yra labai svarbūs sąveikai, todėl Europos standartų nustatymo sistema turi būti tobulinama, kad būtų suderinta su sparčiais pokyčiais technologijų rinkose. Komisija tęs **Europos standartizavimo politikos persvarstymą**, atsižvelgdama į Baltosios knygos „Informacinių ir komunikacinių technologijų standartizacijos modernizavimas Europos Sąjungoje“¹⁸ išvadas ir susijusių viešų konsultacijų rezultatus. Atsižvelgiant į tai, kad vis svarbesni tampa tam tikrų pasaulinio masto forumų ir konsorciūmų parengti IRT standartai, svarbu užtikrinti, kad juos būtų galima naudoti teisės aktuose, taip pat vykdant viešuosius pirkimus.

Be kita ko, taikant būsimoje ES standartizavimo politikoje ir atnaujintose horizontalių bendradarbiavimo susitarimų antimonopolinėse taisyklėse pateiktinas rekomendacijas dėl skaidrių *ex-ante* atskleidimo taisyklių, kurios nustatant standartus taikomos **svarbiausioms intelektinės nuosavybės teisėms ir licencijavimo sąlygoms**, būtų galima sumažinti atskaitymus už standartų naudojimą, o atitinkamai ir su atėjimu į rinką susijusias išlaidas.

2.2.2. Skatinimas tobulinti standartų taikymą

Vykdydamos techninės įrangos, programinės įrangos ir IT paslaugų viešuosius pirkimus, valdžios institucijos turėtų kuo geriau išnaudoti visus **taikomus standartus**, taip pat, pavyzdžiui, tuo tikslu atrinkti standartus, kuriuos gali įgyvendinti visi suinteresuoti teikėjai, ir taip sudaryti geresnes sąlygas konkurencijai ir sumažinti monopolizavimo pavojų.

2.2.3. Koordinavimas sąveikai didinti

Pagrindinė viešojo administravimo institucijų sąveikos skatinimo priemonė bus Komisijos numatoma priimti plataus užmojo **Europos sąveikos strategija** ir **Europos sąveikos sistema** pagal ISA programą (Europos viešojo administravimo institucijų sąveikumo sprendimai¹⁹).

¹⁸ Informacinių ir komunikacinių technologijų standartizacijos modernizavimas Europos Sąjungoje. Tolesni veiksmai, COM (2009) 324.

¹⁹ Europos viešojo administravimo institucijų sąveikumo sprendimai (ISA) (OL L 260, 2009 10 3, p. 20). ISA pakeičia IDABC programą (Tarpusavyje suderinamų visos Europos elektroninės vyriausybės paslaugų teikimas viešojo administravimo institucijoms, verslui ir piliečiams (OL L 181, 2004 5 18, p. 25).

Kadangi ne visos sparčiai plintančios technologijos grindžiamos standartais, kyla pavojus, kad tokiose srityse sąveikos nauda bus prarasta. Komisija išnagrinės galimybę priimti **priemonės, kurios galėtų padėti svarbiems rinkos dalyviams licencijuoti sąveikos informaciją** ir kartu skatinti inovacijas ir konkurenciją.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **5 pagrindinė priemonė** – persvarstydama ES standartizavimo politiką siūlys iki 2010 m. priimti teises IRT sąveikos priemones, siekiant pertvarkyti **IRT standartų įgyvendinimo Europoje taisyklės**, kad būtų galima taikyti tam tikrų IRT forumų ir konsorciūmų standartus;
- Kitos priemonės:
 - skatins priimti svarbiausių intelektinės nuosavybės teisių ir licencijavimo sąlygų taisykles, susijusias su standartų nustatymu (įskaitant **ex-ante atskleidimo** taisykles) ir siekdama šio tikslo iki 2011 m. priims gaires;
 - 2011 m. paskelbs komunikatą, kuriame bus pateiktos **rekomendacijos** dėl IRT standartizavimo ir viešųjų pirkimų sąsajų, kad valdžios institucijos galėtų **taikyti standartus, siekdamos skatinti efektyvumą ir mažinti monopolizavimo pavojų**;
 - siekdama skatinti sąveiką, 2010 m. priims Europos sąveikos strategiją ir Europos sąveikos sistemą;
 - išnagrinės galimybę priimti **priemonės**, kurios galėtų paskatinti svarbius rinkos dalyvius licencijuoti **sąveikos informaciją**, ir apie tai atsiskaityti iki 2012 m.

Valstybės narės turėtų:

- **Europos sąveikos sistemą** pradėti taikyti nacionaliniu lygmeniu iki 2013 m.;
- iki 2013 m. įgyvendinti Malmės ir Granados deklaracijose numatytus **įsipareigojimus dėl sąveikos ir standartų**.

2.3. Pasitikėjimas ir saugumas

Europiečiai nepripažins technologijos, kuria nepasitiki – skaitmeninis amžius neturi būti siejamas nei su „didžiuoju broliu“, nei su „elektroninėmis džiunglėmis“.

Vartotojams turi būti saugu naršyti internete. Su elektroniniu nusikalstamumu, kaip ir su bet kuriuo kitu nusikalstamumu, taikstyti negalima. Be to, jei naujosios technologijos nebūtų visiškai patikimos, kai kurių pažangiausių interneto paslaugų, tokių kaip e. bankininkystė ar e. sveikata, paprasčiausiai nebūtų įmanoma diegti. Iki šiol internetas buvo labai saugus, atsparus ir stabilus, tačiau IT tinklams ir jų galutinių vartotojų prietaisams kyla įvairių *pavojų – pastaraisiais metais nepageidaujama e. laiškų mastai taip išaugo (įvairiais skaičiavimais, nepageidaujami

e. laišakai sudaro 80–98 proc. viso siunčiamo e. pašto²⁰), kad ėmė labai strigti e. pašto srautai internete; be to, su nepageidaujama e. laiškais platinami įvairūs virusai ir kenkimo programinė įranga. Vis daugiau problemų kyla dėl tapatybės vagysčių ir sukčiavimo internete. Kibernetinės atakos vis sudėtingesnės (Trojos arkliai, kompiuterių zombių tinklai ir kt.), jas rengiant dažnai vadovaujamosi finansiniais motyvais. Jos gali būti vykdomos ir dėl politinių motyvų, pvz., neseniai surengtos kibernetinės atakos prieš Estiją, Lietuvą ir Gruziją.

Norint tinkamai reaguoti į šiuos pavojus ir didinti skaitmeninės visuomenės saugumą, atsakomybę turi prisiimti ir pavieniai asmenys, ir privačiojo bei viešojo sektoriaus subjektai vietos ir pasaulio mastu. Pavyzdžiui, siekiant spręsti seksualinio išnaudojimo ir vaikų pornografijos problemas, nacionaliniu ir ES lygmeniu gali būti kuriamos perspėjimo sistemos, kartu įgyvendinant žalingo turinio šalinimo ir jo peržiūros užkardymo priemones. Taip pat būtina vykdyti visuomenės švietimo veiklą ir informuotumo didinimo kampanijas – ES ir valstybės narės gali suaktyvinti pastangas, pvz., per Saugesnio interneto programą, siekdamas informuoti ir šviesti vaikus ir šeimas apie saugą internete, taip pat toliau nagrinėti naudojimosi skaitmeninėmis technologijomis poveikį vaikams. Atitinkami sektoriai turėtų būti skatinami toliau kurti ir įgyvendinti savireguliacijos programas, visų pirma susijusias su jų paslaugomis besinaudojančių nepilnamečių apsauga.

Privatumo teisė ir asmens duomenų apsaugos teisė yra Europos Sąjungos pagrindinės teisės; jų veiksmingą taikymą, įskaitant internete, būtina užtikrinti naudojant įvairias priemones – nuo atitinkamoms IRT technologijoms taikomo principo „privatumas pagal užsakymą“²¹ iki atgrasomų sankcijų, kai reikia. Persvarstytoje ES elektroninių ryšių reguliavimo sistemoje paaiškinama tinklų operatorių ir paslaugų teikėjų atsakomybė, įskaitant jų išipareigojimą pranešti apie asmens duomenų saugumo pažeidimus. Neseniai pradėtas bendrosios duomenų apsaugos sistemos persvarstymas, pagal kurio nuostatas bus numatyta galimybė išplėsti įpareigojimą pranešti apie duomenų saugumo pažeidimus. Nepageidaujamų e. laiškų draudimas bus sugriežtintas naudojant Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklą.

ES svarbiausios informacijos infrastruktūros apsaugos veiksmų plano²² ir Stokholmo programos²³ veiksmingas ir spartus įgyvendinimas padės imtis įvairių priemonių tinklo ir informacijos saugumo ir kovos su elektroniniu nusikalstamumu srityse. Pavyzdžiui, kad būtų galima reaguoti tikruoju laiku, Europoje, įskaitant Europos institucijas, turėtų būti sukurtas veiksmingas platesnis kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybų tinklas. Būtinai kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybų ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas, taip pat reikėtų skatinti informacinių punktų sistemos kūrimą, kad būtų galima užkirsti kelią elektroniniam nusikalstamumui ir tinkamiau reaguoti į tokius incidentus kaip kibernetinės atakos. Be to, Europai taip pat būtina

²⁰ Pavyzdžiui, žr. 2009 m. Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros nepageidaujamo elektroninio pašto tyrimą (2010 m. sausis).

²¹ Šis principas reiškia, kad privatumas ir duomenys yra saugomi visą technologijų būvio ciklą – nuo jų pradinio kūrimo etapo iki jų diegimo, naudojimo ir atsiskyrimo.

²² COM (2009) 149.

²³ COM (2010) 171.

atpažinties duomenų administravimo strategija, visų pirma siekiant užtikrinti saugias ir veiksmingas e. valdžios paslaugas²⁴.

Kad būtų galima veiksmingai kovoti su saugumo pavojais ir juos mažinti, būtina užtikrinti suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą pasaulio mastu. Tai gali būti svarstoma diskusijose dėl interneto valdymo. Kasdienės veiklos lygiu su atnaujintos Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA) pagalba reikėtų imtis tarptautinių koordinuotų informacijos saugumo užtikrinimo veiksmų ir bendrų kovos su kompiuteriniais nusikaltimais priemonių.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **6 pagrindinė priemonė** – 2010 m. pateiks priemonės, kurių tikslas – formuoti **griežtesnę aukšto lygio tinklų ir informacijos saugumo politiką**, įskaitant teisėkūros iniciatyvas, kaip antai Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros atnaujinimas, taip pat priemonės, kurios leistų greičiau reaguoti į kibernetines atakas ir sukurti ES institucijų kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybą;
- **7 pagrindinė priemonė** – pasiūlys **kovos su kibernetinėmis atakomis prieš informacines sistemas** priemonės, įskaitant teisėkūros iniciatyvas (iki 2010 m.), ir susijusias Europos ir tarptautinio lygmens jurisdikcijos kibernetinėje erdvėje taisykles (iki 2013 m.);
- **Kitos priemonės:**
 - iki 2012 m. sukurs **Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu sistemą**;
 - iki 2011 m. išnagrinės galimybę sukurti **Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centrą**;
 - bendradarbiaus su suinteresuotosiomis šalimis visame pasaulyje, siekdama stiprinti **rizikos valdymą pasaulio mastu** skaitmeninėje ir fizinėje erdvėse, taip pat imsis tarptautiniu mastu koordinuojamų veiksmų prieš kompiuterinius nusikaltimus ir kibernetines atakas;
 - nuo 2010 m. remis ES masto elektroninio saugumo parengties pratybas;
 - vykdydama ES asmens duomenų apsaugos reguliavimo sistemos modernizavimą²⁵, kuriuo siekiama didinti sistemos darnumą ir teisinį pagrįstumą, išnagrinės galimybę išplėsti pranešimo apie saugumo pažeidimus nuostatas;
 - iki 2011 m. pateiks rekomendacijas dėl naujosios telekomunikacijų reguliavimo sistemos įgyvendinimo siekiant **apsaugoti piliečių privatumą ir asmens duomenis**;
 - remis **informavimo apie neteisėtą interneto turinį centrus** (specialiąsias linijas) ir nacionalinio lygmens informavimo apie vaikų saugą internete

²⁴

Tokia strategija buvo pasiūlyta pagal Stokholmo programą.

²⁵

Žr. 4 pagrindinę priemonę.

kampanijas, taip pat plės bendradarbiavimą Europos mastu ir dalysis gerąja patirtimi šioje srityje;

- skatins daugiašalių Europos ir pasaulio paslaugų teikėjų (pvz., socialinių tinklų, judriojo ryšio teikėjų) dialogą ir savireguliaciją, visų pirma susijusį su nepilnamečių naudojimu jų paslaugomis.

Valstybės narės turėtų:

- iki 2012 m. **nacionaliniu lygmeniu sukurti veiksmingą kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybų tinklą**, kuris apimtų visą Europą;
- nuo 2010 m. bendradarbiaudamos su Komisija surengti **plataus masto kibernetinių atakų imitavimo** pratybas ir išbandyti poveikio švelninimo strategijas;
- įdiegti **specialiąsias linijas, kuriomis būtų galima pranešti apie žalingą ar kenksmingą interneto turinį**, organizuoti vaikų informuotumo apie interneto saugą didinimo kampanijas ir mokyklose rengti mokymus interneto saugos klausimais, taip pat skatinti interneto paslaugų teikėjus iki 2013 m. įgyvendinti savireguliacijos priemones, susijusias su vaikų sauga internete;
- nuo 2010 m. imtis rengti ar pritaikyti **nacionalines perspėjimo sistemas** pagal Europolo perspėjimo apie elektroninius nusikaltimus sistemą ir tokią veiklą užbaigti iki 2012 m.

2.4. Sparčiojo ir itin spartaus interneto prieiga

Kad ekonomika sparčiai augtu, būtų kuriamos darbo vietos ir gerovė, o piliečiai galėtų naudotis norimu turiniu ir paslaugomis, būtinas itin spartus internetas.

Ateities ekonomika bus tinklais grindžiama žinių ekonomika, kurios ašis – internetas. Europai būtina plačiai prieinama ir už konkurencingą kainą teikiama sparčiojo ir itin spartaus interneto prieiga. 2020 m. Europos strategijoje pabrėžiama, kad, siekiant ES didinti socialinę įtrauktį ir konkurencingumą, svarbu diegti plačiajuostį ryšį. Toje strategijoje dar kartą nurodytas tikslas – iki 2013 m. visiems europiečiams sudaryti sąlygas naudotis baziniu plačiajuosčiu ryšiu; be to, ja siekiama užtikrinti, kad iki 2020 m. i) visi europiečiai turėtų galimybę naudotis gerokai spartesniu – didesnės kaip 30 Mbps spartos – internetu ir kad ii) 50 proc. ar daugiau Europos namų ūkių užsisakytų spartesnio kaip 100 Mbps interneto ryšio paslaugą.

Siekiant šių plataus užmojo tikslų, reikia parengti įvairiomis technologijomis grindžiamą išsamią politiką, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama dviem lygiagrečioms tikslams: užtikrinti, kad plačiajuostis ryšys (fiksotasis ir belaidis) būtų prieinamas visiems, o interneto sparta būtų palaipsniui didinama iki 30 Mbps ir daugiau, taip pat skatinti, kad didelėje ES teritorijoje ilgainiui būtų įdiegti ir pradėti naudoti naujos kartos prieigos tinklai, kuriuose būtų galima užtikrinti itin spartų – daugiau kaip 100 Mbps – interneto ryšį.

2.4.1. Visuotinės vis spartesnio plačiajuosčio ryšio aprėpties užtikrinimas

Jei viešasis sektorius nesiims ryžtingų veiksmų, kyla pavojus, kad rezultatai bus ne patys geriausi – spartieji plačiajuosčiai tinklai bus sutelkti keliose tankiai gyvenamose srityse, norint patekti į rinką reikės didelių išlaidų ir bus taikomos aukštos kainos. Tokie tinklai suteiktų papildomos naudos ekonomikai ir visuomenei,

todėl tikslinga įgyvendinti viešąją politiką, kuria būtų užtikrinta visuotinė vis spartesnio plačiajuosčio ryšio aprėptis.

Tuo tikslu Komisija ketina priimti komunikatą, kuriame būtų išdėstyta bendra sistema, kaip turėtų būti formuojama ES ir nacionalinė politika, kad būtų pasiekti 2020 m. Europos strategijos tikslai. Tokia politika turėtų būti užtikrinamas tinkamas planavimas ir koordinavimas, sumažinama administracinė našta ir taip pirmiausiai sumažinamos plačiajuosčio ryšio diegimo visoje ES teritorijoje sąnaudos. Pavyzdžiui, kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad vykdant viešuosius ir privačius civilinės inžinerijos darbus būtų sistemingai numatoma kurti plačiajuosčius tinklus ir tiesti kabelius pastatų viduje, suteikiamos panaudos teisės ir nurodoma pasyvioji infrastruktūra, kurią galima naudoti kabeliams tiesti.

Belaidis (antžeminis ir palydovinis) plačiajuostis ryšys gali būti itin svarbus siekiant užtikrinti, kad ryšio paslaugomis būtų galima naudotis visur, įskaitant atokias ir kaimo vietas. Šiuo metu pagrindinė belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklų plėtojimo problema susijusi su galimybe naudotis radijo dažnių spektru. Radijo dažnių spektras naudojamas neveiksmingai, todėl judriojo ryšio interneto vartotojai jau patiria nepatogumų dėl perkrautų tinklų. Dėl to ne tik kyla vartotojų nepasitenkinimas, bet ir stabdomas inovacijų diegimas naujų technologijų rinkose – veikla, kurios metinė vertė yra 250 mlrd. EUR²⁶. Perspektyvia Europos dažnių spektro politika turėtų būti ne tik derinami transliavimo klausimai, bet ir siekiant skatinti veiksmingą dažnių spektro valdymą suteikiamas įgaliojimas tam tikrus skaitmeninio dividendo dažnius iki nustatytos datos naudoti belaidžiam plačiajuosčiui ryšiui teikti, užtikrinamas didesnis lankstumas (taip pat suteikiant dažnių spektro prekybos teisę), taip pat palaikoma konkurencija ir inovacijų diegimas.

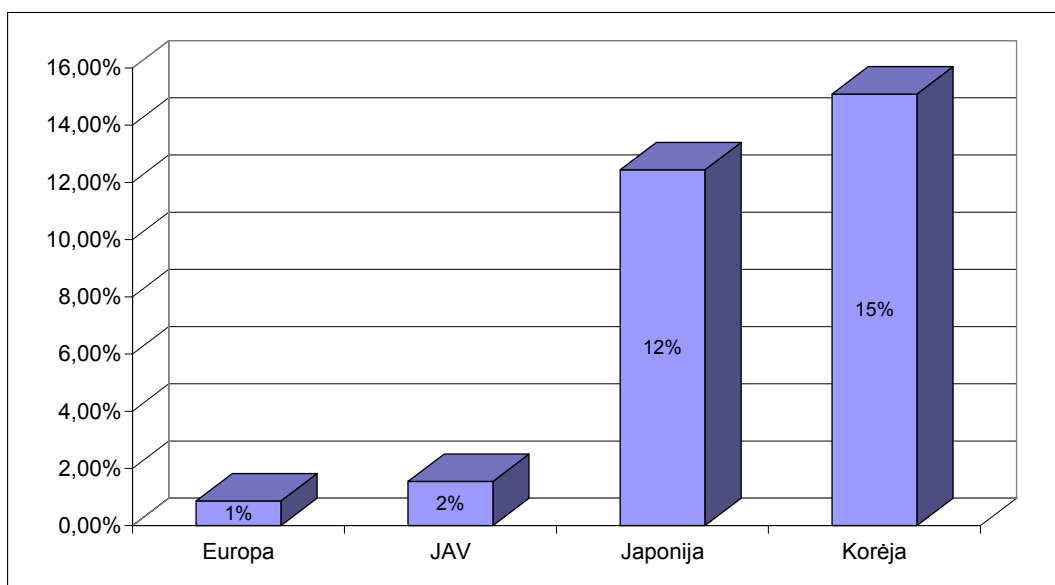
Be to, srityse, kuriose verslas kol kas neišplėtotas, tikslingoms investicijoms į plačiajuosčių ryšių reikėtų pasinaudoti nacionalinėmis, ES ir EIB finansinėmis priemonėmis, nes tik taip galima užtikrinti investicijų tvarumą.

2.4.2. Skatinimas kurti naujos kartos prieigos tinklus

Šiuo metu Europoje interneto prieiga daugiausia grindžiama pirmos kartos plačiajuosčiu ryšiu, t. y. jungtis prie interneto naudojami esami telefono ryšio varinių laidų arba televizijos kabelių tinklai. Tačiau piliečiams ir įmonėms visame pasaulyje reikia vis spartesnių naujos kartos prieigos tinklų. Šioje srityje Europa vis dar atsilieka nuo kai kurių pagrindinių tarptautinių partnerių. Svarbus rodiklis yra šviesolaidinių ryšio linijų iki galutinio paslaugų gavėjo skverbtis – Europoje ji labai nedidelė ir gerokai mažesnė už tokią skverbtį kai kuriose pirmaujančiose Didžiojo dvidešimtuko (G20) šalyse (žr. **4 diagramą**).

²⁶ Plg. *Sąlygos ir galimybės diegti antrinę radijo dažnių spektro prekybą Europos bendrijoje*, Europos Komisija, 2004 m.

4 diagrama. Šviesolaidinių ryšio linijų iki galutinio paslaugų gavėjo (FTTH) skverbtis 2009 m. liepos mėn.

Šaltinis – *Point Topic*.

Siekdama paskatinti naujos kartos prieigos diegimą ir paraginti rinkos dalyvius investuoti į atvirus ir konkurencingus tinklus, Komisija priims naujos kartos prieigos rekomendaciją, grindžiamą šiais principais: i) nustatant sąnaudomis pagrįstas prieigos kainas turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į investavimo riziką; ii) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę kiekvienu atveju taikyti tinkamiausias su prieiga susijusias taisyklingas priemones ir leisti alternatyviems operatoriams laikytis pagrįsto investavimo grafiko, kartu atsižvelgdamos į konkurencijos lygį kiekvienoje konkrečioje vietovėje, taip pat iii) turėtų būti skatinama naudotis bendro investavimo ir rizikos pasidalijimo mechanizmais.

2.4.3. *Atviras ir neutralus internetas*

Komisija taip pat atidžiai stebės, kaip įgyvendinamos naujos teisės aktų nuostatos dėl interneto atvirumo ir neutralumo, kuriomis ginamos vartotojų teisės internete gauti informacijos ir ją skleisti ir užtikrinamas srautų valdymo skaidrumas²⁷. Vykdydama bendresnius įsipareigojimus metų pabaigoje pateikti ataskaitą, Komisija iki 2010 m. vasaros pradės viešąsias konsultacijas, ar, atsižvelgiant į rinkos ir technologijų pokyčius, reikia papildomų gairių, kad būtų užtikrinti pagrindiniai tikslai: saviraiškos laisvė, skaidrumas, būtinybė investuoti į veiksmingus ir atvirus tinklus, sąžininga konkurencija ir atvirumas novatoriškiems verslo modeliams.

²⁷

Direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 8 straipsnio 4 dalies g punktas; Universaliųjų paslaugų direktyvos 20 straipsnio 1 dalies b punktas ir 21 straipsnio 3 dalies c ir d punktai.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **8 pagrindinė priemonė** – 2010 m. priims komunikatą dėl plačiajuosčio ryšio, kuriame išdėstys bendrą ES ir valstybių narių veiksmų sistemą, pagal kurią bus siekiama su plačiajuosčiu ryšiu susijusių 2020 m. Europos strategijos tikslų, taip pat:
 - pagal šią sistemą iki 2014 m. padidins ir racionalizuos **sparčiojo plačiajuosčio ryšio diegimo finansavimą**, teikiamą naudojantis ES priemonėmis (pvz., Europos regioninės plėtros fondu, Europos kaimo plėtros programa, Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai, transeuropiniu tinklu, Konkurencingumo ir inovacijų programa), ir nagrinės, kaip investicijoms į plačiajuosčių ryšių pritraukti **kapitalą didinant kredito vertę** (su EIB ir ES finansine parama);
 - siekdama, kad radijo dažnių spektras būtų valdomas veiksmingiau, o vartotojai ir įmonės gautų kuo daugiau naudos, 2010 m. pasiūlys plataus užmojo **Europos dažnių spektro politikos programą**, dėl kurios sprendimą turės priimti Europos Parlamentas ir Taryba ir pagal kurią bus sukurta suderinta ES lygmens strateginė dažnių spektro politika;
 - 2010 m. paskelbs rekomendaciją, kuria, nustačius aiškias ir veiksmingas reguliavimo priemones, bus **skatinama investuoti į konkurencingus naujos kartos prieigos tinklus**.

Valstybės narės turėtų:

- pagal ES konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklės²⁸ naudodamosi viešuoju finansavimu, iki 2012 m. parengti ir pasiruošti įgyvendinti **nacionalinius plačiajuosčio ryšio diegimo planus**, kurie atitiktų 2020 m. Europos strategijoje nustatytus **apriėpties, spartos ir naudojimosi tikslus**; vykdydama Skaitmeninės darbotvarkės valdymo planą, Komisija kasmet teiks pažangos ataskaitą;
- imtis priemonių, įskaitant teisės aktų nuostatas, kad **būtų sudarytos palankesnės sąlygos investuoti į plačiajuosčių ryšių**, pavyzdžiui, užtikrinti, kad į civilinės inžinerijos darbus būtų sistemingai įtraukiami galimi investuotojai, būtų suteikiamos panaudos teisės, nurodoma pasyvioji infrastruktūra, kurią galima naudoti kabeliams tiesti, ir atnaujinami pastatuose nutiesti laidai;
- išnaudoti **struktūrinių ir kaimo plėtros fondų** lėšas, skirtas investicijoms į IRT infrastruktūrą ir paslaugas;
- įgyvendinti **Europos dažnių spektro politikos programą** ir taip užtikrinti, kad dažnių spektras būtų skirstomas koordinuotai, nes to reikia, kad iki 2020 m. 30 Mbps spartos interneto ryšys būtų prieinamas visiems; taip pat įgyvendinti **Naujos kartos prieigos rekomendaciją**.

²⁸

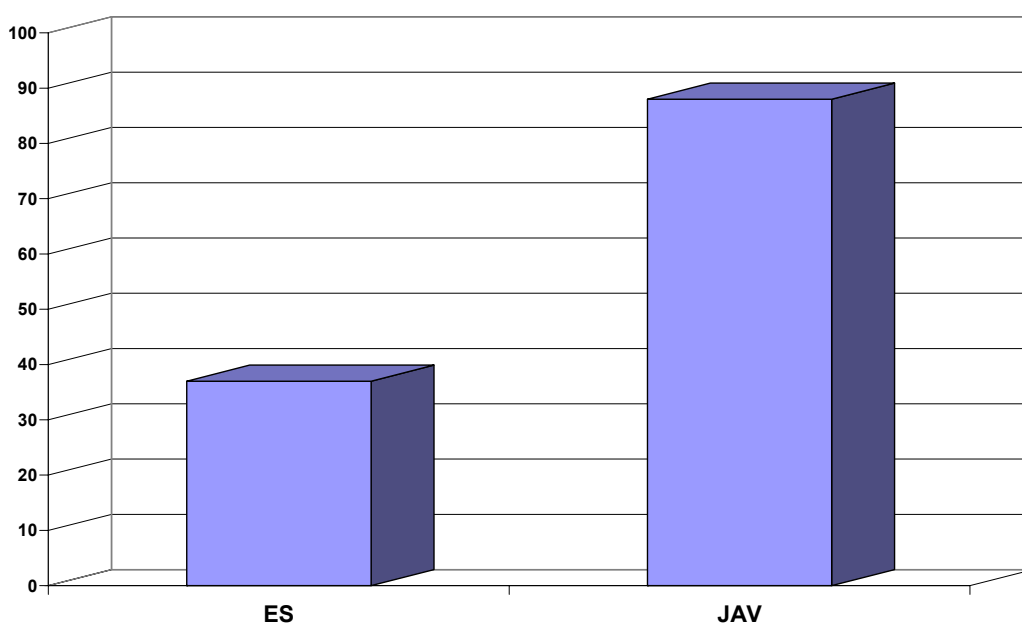
Valstybės pagalbos taisyklių taikymo plačiajuosčio ryšio tinklų sparčiam diegimui Bendrijos gairės (OL C 235, 2009 9 30, p. 4).

2.5. Moksliniai tyrimai ir inovacijos

Europa privalo daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir plėtrą ir užtikrinti, kad geriausios idėjos būtų įgyvendintos rinkoje.

Europa vis dar nepakankamai investuoja į IRT mokslinius tyrimus ir plėtrą. Palyginti su pagrindiniais prekybos partneriais, pavyzdžiui, JAV, Europoje IRT moksliniams tyrimams ir plėtrai ne tik skiriama gerokai mažesnė visų išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai dalis (17 proc., palyginti su 29 proc.), bet ir absoliučiąja verte skiriamos lėšos sudaro maždaug 40 proc. JAV išlaidų (5 diagrama – 2007 m. duomenimis, 37 mlrd., palyginti su 88 mlrd. EUR).

5 diagrama. Visos išlaidos IRT moksliniams tyrimams ir plėtrai, mlrd. EUR (2007 m.)

Šaltinis – Eurostatas ir Jungtinio tyrimų centro Naujų technologijų tyrimų institutas.

IRT tenka didelė visos pridėtinės vertės dalis tokiuose stipriuose Europos pramonės sektoriuose kaip automobilių gamybos (25 proc.), plataus vartojimo prietaisų gamybos (41 proc.) ar sveikatos priežiūros ir medicinos (33 proc.), todėl nepakankamai investuojant į IRT mokslinius tyrimus ir plėtrą kyla pavojus visiems Europos gamybos ir paslaugų sektoriams.

Tokių investicijų atotrūkį lemia trys pagrindinės problemos:

- Viešojo sektoriaus pastangos mokslinių tyrimų ir plėtros srityje menkos ir išskaidytos, pavyzdžiui, ES viešasis sektorius IRT moksliniams tyrimams ir plėtrai per metus išleidžia mažiau kaip 5,5 mlrd. EUR – gerokai mažiau nei ekonominiu požiūriu konkuruojančiose šalyse.

- Rinkos susiskaidymas ir inovacijų kūrėjams skirtų finansavimo priemonių išskaidymas riboja IRT inovacijas kuriančių ir diegiančių įmonių, ypač MVĮ, augimą ir vystymąsi.
- Europoje IRT grindžiamos inovacijos diegiamos lėtai, ypač visuomenei svarbiose srityse. Nors visuomeniniai uždaviniai yra viena iš svarbiausių paskatų diegti inovacijas, Europa menkai išnaudoja inovacijų ir mokslinių tyrimų viešuosius pirkimus, kad pagerintų savo viešųjų paslaugų kokybę ir padidintų jų veiksmingumą.

2.5.1. Pastangų ir veiksmingumo didinimas

2010 m. Komisija pristatys išsamią mokslinių tyrimų ir inovacijų strategiją – pagrindinę iniciatyvą „Inovacijų sąjunga“, kuria bus įgyvendinama 2020 m. Europos strategija²⁹. Remdamasi Europos pirmavimo IRT srityje strategija³⁰, Europa privalo padidinti, tiksliai nukreipti ir sutelkti savo investicijas, kad šioje srityje išsaugotų konkurencinį pranašumą, taip pat toliau investuoti į rizikingus mokslinius tyrimus, įskaitant daugiadalykius fundamentinius tyrimus.

Europa taip pat turėtų pagrindinėse srityse didinti su inovacijomis susijusį savo pranašumą ir tuo tikslu stiprinti e. infrastruktūrą³¹ ir tikslingai vystyti svarbiausių sričių inovacijų grupes. Ji turėtų parengti ES nuotolinio išteklių valdymo (angl. *cloud computing*) strategiją, pirmiausiai skirtą valdymo ir mokslo reikmėms³².

2.5.2. Skatinimas diegti IRT inovacijas išnaudojant bendrosios rinkos teikiamas galimybes

Europos viešojo sektoriaus lėšos turėtų būti naudojamos inovacijų kūrimui skatinti, taip pat viešųjų paslaugų veiksmingumui didinti ir jų kokybei gerinti. Europos valdžios institucijos privalo suvienyti jėgas ir suderinti reguliavimo, sertifikavimo, viešųjų pirkimų ir standartizavimo tvarką, kad ji būtų palankesnė inovacijoms diegti. Būtinai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės susitarimai ir suinteresuotųjų šalių forumai, kuriuose būtų rengiami bendri technologijų kūrimo planai – nuo mokslinių tyrimų iki pateikimo rinkai, – siekiant išnaudoti inovacijas socialinėms reikmėms tenkinti. Žinių perdavimas turėtų būti veiksmingai valdomas³³ ir remiamas tinkamomis finansinėmis priemonėmis³⁴, o viešosiomis lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatai turėtų būti plačiai skleidžiami laikantis atviro mokslinių duomenų ir dokumentų skelbimo tvarkos³⁵.

²⁹ Plg. 2009 m. IRT mokslinių tyrimų ir plėtros Europos Sąjungoje ataskaita.

³⁰ Europos IKT mokslinių tyrimų bei plėtros ir naujovių diegimo strategija. Daugiau pastangų, COM (2009) 116.

³¹ Didelio galingumo elektroninių ryšių tinklas GÉANT ir EGI Europos tinklo infrastruktūra.

³² Strategijoje turėtų būti atsižvelgiama į ekonominius, teisinius ir institucinius aspektus.

³³ Žr. Komisijos rekomendaciją dėl intelektinės nuosavybės valdymo vykdant žinių perdavimo veiklą, taip pat universitetų ir kitų viešųjų mokslinių tyrimų organizacijų praktikos kodeksą, C (2008) 1329.

³⁴ Pvz., Europos investicijų fondo ir pagal kitas EIB priemones teikiamos investicijų garantijos.

³⁵ Tuo tikslu Komisija atitinkamai išplės galiojančius atvirojo skelbimo reikalavimus, išdėstytus Komisijos sprendime C (2008) 4408 (daugiau informacijos apie šį bandomąjį projektą pateikta <http://ec.europa.eu/research/science-society/index.cfm?fuseaction=public.topic&id=1680>).

2.5.3. Sektoriaus atstovų iniciatyvos, kuriomis siekiama inovacijų atvirumo

IRT skatina vertės kūrimo ir augimo procesus visuose ekonomikos sektoriuose. Todėl sektoriuje vis svarbesni atviri ir sąveikūs sprendimai, kad visuose pramonės sektoriuose būtų galima išnaudoti IRT teikiamas galimybes. **Sektoriaus atstovų iniciatyvos**, kurių tikslas – **naujų produktų ir paslaugų standartai ir atviros platformos**, bus remiamos pagal ES finansuojamas programas. Komisija tvirčiau palaikys tokią veiklą skatindama suinteresuotąsias šalis kartu imtis veiksmų pagal bendras mokslinių tyrimų darbotvarkes tokiose srityse, kaip ateities internetas, įskaitant daiktų internetą, ir svarbiausių pažangą užtikrinančių IRT technologijų kūrimas.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **9 pagrindinė priemonė** – siekdama, kad būtų skiriama daugiau privačių investicijų, strategiškai išnaudos ikiprekybinius viešuosius pirkimus³⁶, taip pat viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę³⁷, naudosis mokslinių tyrimų ir inovacijų struktūriniais fondais ir, bent kol įgyvendinama 7BP, toliau kasmet 20 proc. didins IRT mokslinių tyrimų ir plėtros biudžetą;
- Kitos priemonės:
 - kartu su valstybėmis narėmis ir sektoriaus atstovais geriau **koordinuos ir telks išteklius**³⁸ ir, teikiant ES paramą IRT moksliniams tyrimams ir inovacijoms, skirs daugiau dėmesio paklausai ir vartotojų poreikiams grindžiamai partnerystei;
 - nuo 2011 m. siūlys priemones, kaip sudaryti sąlygas **lengvai ir greitai** pasinaudoti ES IRT mokslinių tyrimų fondais ir pasiekti, kad jie taptų patrauklesni visų pirma MVĮ ir jauniems mokslo darbuotojams, siekdama užtikrinti, kad, persvarsčius ES mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros teisinę sistemą, tos priemonės būtų taikomos plačiau³⁹;
 - užtikrins pakankamą finansinę paramą bendrai IRT mokslinių tyrimų infrastruktūrai ir inovacijų grupėms, toliau plėtros e. infrastruktūrą ir parengs nuotolinių išteklių paslaugos ES strategiją, skirtą pirmiausia valdymo ir mokslo reikmėms;
 - bendradarbiaudama su suinteresuotosiomis šalimis, pagal ES finansuojamas programas remis standartų ir atvirų platformų kūrimą ir taip sieks, kad būtų **kuriamos** naujos kartos žiniatinklio taikomosios programos ir paslaugos,

³⁶ 2011–13 m. Komisija bendrai finansuos penkias naujas su ikiprekybiniais viešaisiais pirkimais, kuriuose dalyvauja valstybės narės, susijusias priemones.

³⁷ Pvz., 2011–13 m. Komisija pagal 7BP remis šešias IRT viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės organizacijas – joms iš viso bus skirta 1 mlrd. EUR ir paskatinta skirti maždaug 2 mlrd. EUR privačių išlaidų.

³⁸ Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant bendrai koordinuojamą Kasdienį gyvenimą palengvinančios aplinkos programą ir pagal projektą ERANET+ skelbiant kvietimą teikti paraiškas fotonikos srityje, 2011–12 m. bus pasiūlyta naujų priemonių tokiose srityse, kaip e. sveikata arba pažangusis apšvietimas.

³⁹ Viena iš svarbiausių priemonių yra neseniai parengtas Komisijos komunikatas „Mokslinių tyrimų bendrųjų programų įgyvendinimo paprastinimas“, COM (2010) 187.

įskaitant susijusias su daugiakalbiu turiniu ir paslaugomis.

Valstybės narės turėtų:

- iki 2020 m. IRT moksliniams tyrimams ir plėtrai **kasmet skirti dvigubai daugiau** (ne 5,5, o 11 mlrd. EUR) **viešųjų lėšų** (įskaitant finansavimą pagal ES programas) ir taip **pasiekti, kad būtų atitinkamai** – nuo 35 iki 70 mlrd. EUR – **padidinta ir skiriamų privačių lėšų suma**;
- **imtis didelio masto bandomųjų projektų** siekiant išbandyti ir plėtoti novatoriškus ir sąveikius sprendimus visuomenei svarbiose srityse, kurios finansuojamos pagal Konkurencingumo ir inovacijų programą.

2.6. Skaitmeninio raštingumo didinimas, įgūdžių gerinimas ir įtraukties stiprinimas

Skaitmeniniame amžiuje žmonėms turėtų būti suteikiama daugiau galių ir užtikrinama didesnė laisvė veikti, o naudotis šiomis galimybėmis neturėtų trukdyti nei asmens padėtis, nei įgūdžių stoka.

Vis daugiau kasdienių užduočių – nuo kreipimosi dėl darbo iki mokesčių mokėjimo ar bilietų užsakymo – atliekama internetu, taigi naudojimasis internetu tapo neatsiejama daugelio europiečių kasdienybės dalimi. Tačiau 150 mln. (maždaug 30 proc.) europiečių internetu niekada iki šiol nesinaudojo. Jie dažnai teigia, kad jiems to nereikia arba kad tai per brangu. Tai daugiausia 65–74 metų amžiaus, gaunantys nedideles pajamas, bedarbiai ir prasčiau išsilavinę žmonės.

Daugeliu atvejų tokį naudojimosi atotrūkį lemia tai, kad naudotojams trūksta įgūdžių, tokių kaip skaitmeninis ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumas, kurių reikia ne tik siekiant užsitikrinti galimybes įsidarbinti, bet ir norint mokytis, kurti, dalyvauti, taip pat su pasitikėjimu ir sumaniai naudotis skaitmeninės žiniasklaidos priemonėmis. Prieigos ir naudojimosi sunkumų kyla ir neįgaliems europiečiams. Įveikus šį skaitmeninį atotrūkį, socialiai pažeidžiamų grupių nariams gali būti sudarytos lygesnės sąlygos dalyvauti skaitmeninės visuomenės veikloje (įskaitant paslaugas, kuriomis jie tiesiogiai suinteresuoti, pvz., e. mokymosi, e. valdžios, e. sveikatos) ir šalinamos jiems kylančios kliūtys didinant galimybes įsidarbinti. Todėl skaitmeninė kompetencija yra vienas iš aštuonių pagrindinių gebėjimų, būtinų žiniomis grindžiamos visuomenės nariams⁴⁰. Ji taip pat būtina siekiant suprasti, kaip būti saugiems internete.

Be to, be patyrusių specialistų Europos IRT sektorius negali veiksmingai augti ir didinti Europos ekonomikos konkurencingumo ir našumo. ES ekonomikos plėtrą stabdo patyrusių IRT specialistų trūkumas – iki 2015 m. Europoje gali pritrūkti net 700 000 IT specialistų⁴¹.

⁴⁰ Plg. 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų visa gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų.

⁴¹ „eSkills Monitor“ tyrimas. E. įgūdžių pasiūlos ir paklausos Europoje stebėjimas, Europos Komisija, 2009 m., žr. <http://www.eskills-monitor.eu/>. Remiantis skirtingais ekonomikos scenarijais, e. įgūdžių atotrūkis gali būti nuo 384 000 iki 700 000 darbo vietų.

2.6.1. Skaitmeninis raštingumas ir įgūdžiai

Europos piliečius būtina mokyti naudotis IRT ir skaitmeninėmis medijomis, o visų pirma IRT švietimu sudominti jaunimą. Reikia plėsti ir tobulinti **IRT specialistų ir e. verslo įgūdžius**, t. y. skaitmeninius įgūdžius, būtinus inovacijoms diegti ir augimui užtikrinti. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Europoje gyvena 30 mln. 15–24 metų amžiaus moterų⁴², reikia siekti, kad IRT sektorius taptų patrauklesnis profesiniais tikslais, o ypač technologijų kūrimo ir projektavimo srityse. Visi piliečiai turėtų būti informuoti apie IRT galimybes, kurias galima pritaikyti įvairioms profesijoms. Todėl reikia siekti, kad būtų užmezgama daugelio suinteresuotųjų šalių partnerystė, intensyviau mokomasi, skaitmeniniai gebėjimai pripažįstami formaliojo švietimo ir mokymo sistemose, taip pat didinamas informuotumas ir vykdomas su formaliojo švietimo sistemomis nesusijęs veiksmingas IRT srities mokymas ir sertifikavimas, įskaitant naudojimąsi interneto priemonėmis ir skaitmeninėmis medijomis perkvalifikavimo ir nuolatinio profesinio tobulinimosi tikslais⁴³. Remdamasi per pirmąją Europos e. įgūdžių savaitę (2010 m. kovo 1–5 d.)⁴⁴ įgyta patirtimi, Komisija 2010 m. ir vėliau remia nacionalinę ir europinę informuotumo didinimo veiklą, kuria siekiama paskatinti jaunimą domėtis IRT srities švietimu, karjera ir profesija, taip pat didinti piliečių skaitmeninį raštingumą, populiarinti darbuotojų mokymą naudotis IRT ir pritaikyti gerąją patirtį.

2.6.2. Įtraukiosios skaitmeninės paslaugos

Skaitmeninės visuomenės privalumais turėtų naudotis visi. Atsižvelgdama į neseniai surengtas viešąsias konsultacijas⁴⁵, Komisija išnagrinės, kaip šiandienėse konkurencingose rinkose geriausiai patenkinti pagrindinių telekomunikacijų paslaugų poreikį, kokia galėtų būti universaliųjų paslaugų reikšmė siekiant, kad plačiajuostis ryšys būtų prieinamas visiems, ir kaip universaliosios paslaugos turėtų būti finansuojamos. Jei manys, kad tai būtina, Komisija iki 2010 m. pabaigos pateiks su Universaliųjų paslaugų direktyva⁴⁶ susijusių pasiūlymų.

Taip pat reikia imtis suderintų veiksmų siekiant užtikrinti, kad visas naujas elektroninis turinys būtų prieinamas neįgaliesiems. Visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad ES viešosios interneto svetainės ir internetinės paslaugos, kurios yra svarbios siekiant visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime, atitiktų tarptautinius žiniatinklio prieinamumo standartus⁴⁷. Su prieinamumu susiję įpareigojimai nustatyti ir JT neįgaliųjų teisių konvencijoje⁴⁸.

⁴² 2008 m. Eurostato duomenimis.

⁴³ Daugiau šios srities pasiūlymų bus pateikta pagal būsimą 2020 m. Europos pagrindinę iniciatyvą „Inovacijų sąjunga“.

⁴⁴ Žr. <http://eskills-week.ec.europa.eu>.

⁴⁵ Žr. http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/library/public_consult/index_en.htm.

⁴⁶ Direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis.

⁴⁷ Visų pirma Žiniatinklio turinio prieinamumo gaires (WCAG) 2.0.

⁴⁸ Plg. <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **10 pagrindinė priemonė** – pasiūlys, kad **Reglamente dėl Europos socialinio fondo (2014–2020 m.) skaitmeninis raštingumas ir gebėjimai** būtų paskelbti prioritetu;
- **11 pagrindinė priemonė** – iki 2012 m. parengs **IRT specialistų ir naudotojų kompetencijos nustatymo ir pripažinimo** priemones, susijusias su Europos kvalifikacijų sistema⁴⁹ ir EUROPASS⁵⁰, taip pat sukurs Europos IRT specialistų kvalifikacijos sistemą, kuria būtų siekiama Europoje kelti IRT specialistų kvalifikaciją ir didinti jų judumą;
- Kitos priemonės:
 - skaitmeninį raštingumą ir įgūdžius **paskelbs pagrindinės iniciatyvos „Nauji gebėjimai naujoms darbo vietoms“**, kuri turi būti pradėta įgyvendinti 2010 m.⁵¹, **prioritetu**, taip pat įsteigs daugiašalę **sektoriaus IRT įgūdžių ir užimtumo tarybą**, kuri nagrinės paklauskos ir pasiūlos aspektus;
 - palaikys žiniatinklio mokymo išteklius, žaidimu grindžiamą e. mokymąsi ir socialinių tinklų kūrimą ir taip skatins **jaunas ir į darbą grįžtančias moteris aktyviau dalyvauti IRT darbo rinkoje**;
 - 2011 m. sukurs internetinę priemonę vartotojams šviesti naujų medijų technologijų klausimais (pvz., dėl vartotojų teisių internete, e. prekybos, duomenų apsaugos, žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo, socialinių tinklų ir t. t.). Naudodamiesi šia priemone, 27 valstybių narių vartotojai, mokytojai ir kiti platintojai galės gauti specializuotos informacijos ir šviečiamosios medžiagos;
 - iki 2013 m. pasiūlys ES masto skaitmeninių gebėjimų ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo vertinimo rodiklius;
 - remdamasi JT neįgaliųjų teisių konvencija, sistemingai vertins prieinamumo aspektus pagal Skaitmeninę darbotvarkę persvarstomuose teisės aktuose, pavyzdžiui, susijusiuose su e. prekyba, e. tapatybe ir e. parašu;
 - remdamasi galimybių apžvalga, iki 2011 m. pateiks pasiūlymų, kaip užtikrinti, kad iki 2015 m. viešojo sektoriaus interneto svetainės (ir interneto svetainės, kuriose piliečiams teikiamos pagrindinės paslaugos) būtų visiškai prieinamos;
 - bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, iki 2012 m. sudarys sąlygas pasirašyti JT konvenciją atitinkantį **Susitarimo memorandumą dėl skaitmeninės prieigos neįgaliesiems**.

⁴⁹ Plg. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visa gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo.

⁵⁰ Plg. 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2241/2004/EB dėl bendros Bendrijos sistemos siekiant užtikrinti kvalifikacijų ir gebėjimų skaidrumą (Europasas).

⁵¹ Plg. „Nauji gebėjimai naujoms darbo vietoms“, COM (2008) 868, „E. įgūdžiai 21-ajam amžiui“, COM (2007) 496 ir būsiamą pagrindinę 2020 m. Europos strategiją.

Valstybės narės turėtų:

- iki 2011 m. įgyvendinti **ilgalaikes e. įgūdžių ir skaitmeninio raštingumo strategijas** ir kurti reikiamas paskatas MVĮ ir pažeidžiamoms grupėms;
- iki 2011 m. įgyvendinti **su negalia susijusias** Telekomunikacijų reguliavimo sistemos ir Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos **nuostatas**;
- **į nacionalinę politiką** įtraukti **e. mokymąsi** siekiant modernizuoti švietimą ir mokymą, įskaitant mokymo programas, įvertinti mokymosi rezultatus ir mokytojų bei instruktorių profesinį tobulėjimą.

2.7. IRT teikiama nauda ES visuomenei

Išmaniai naudodamiesi technologijomis ir informacija, galėsime spręsti visuomenei kylančius uždavinius, tokius kaip klimato kaita ir gyventojų senėjimas.

Skaitmeninė visuomenė turi būti naudingesnė visiems. Būtinybė diegti IRT atsiranda siekiant tokių politinių tikslų, kaip parama senėjančiai visuomenei, klimato kaitos poveikio švelninimas, energijos vartojimo mažinimas, susisiekiimo veiksmingumo ir judumo didinimas, didesnių galių pacientams suteikimas ir neįgaliųjų įtraukties užtikrinimas.

2.7.1. Aplinkai skirtos IRT

ES įsipareigojo iki 2020 m. bent 20 proc., palyginti su 1990 m., sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą. Siekiant šio tikslo IRT sektoriui tenka itin svarbi funkcija:

- IRT suteikia galimybę imtis struktūrinių permainų ir pereiti prie produktų ir paslaugų, kuriems pagaminti ar suteikti reikia mažiau išteklių, taupyti energiją pastatuose ir elektros tinkluose, taip pat kurti našesnes pažangiąsias transporto sistemas, kuriose būtų suvartojama mažiau energijos;
- Rodydamas pavyzdį IRT sektorius turėtų informuoti apie savo aplinkosauginį veiksmingumą ir tuo tikslu priimti bendrą matavimo sistemą, kuria remiantis būtų nustatomi visų procesų, susijusių su IRT produktų gamyba, platinimu, naudojimu ir šalinimu, taip pat su IRT paslaugų teikimu, energijos vartojimo ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslai⁵².

Kad būtų sparčiau kuriamos ir plačiai diegiamos IRT grindžiamos pažangiųjų tinklų ir skaitiklių, pastatų, kuriuose beveik nesuvartojama energijos, ir pažangiųjų transporto sistemų technologijos, būtina užtikrinti IRT sektoriaus, kitų sektorių ir valdžios institucijų bendradarbiavimą. Asmenims ir organizacijoms būtina teikti informaciją, kuri jiems padėtų mažinti dėl jų veiklos išmetamo anglies dioksido

⁵²

Komunikatas COM (2009) 111 ir Komisijos rekomendacija C (2009) 7604 dėl informacinių ir ryšių technologijų sutelkimo siekiant lengviau pereiti prie efektyvaus energijos vartojimo ir mažai anglies dioksido išskiriančių technologijų ekonomikos.

kiekį⁵³. IRT sektorius turėtų pateikti modeliavimo, analizės, stebėjimo ir vizualizavimo priemonių, skirtų pastatų, transporto priemonių, įmonių, miestų ir regionų energijos vartojimo efektyvumui ir išmetamų teršalų kiekiui įvertinti. Siekiant pereiti prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos, pažangieji tinklai yra būtini. Juos įdiegus bus galima aktyviai kontroliuoti energijos perdavimą ir paskirstymą naudojant pažangias IRT infrastruktūros ryšių ir kontrolės platformas. Kad atskiri tinklai kartu veiktų veiksmingai ir saugiai, prireiks atvirų perdavimo ir paskirstymo sąsajų.

Pavyzdžiui, beveik 20 proc. elektros energijos pasaulyje sunaudojama apšvietimui. Naudojant tobulesnę vadinamąją kietakūnio apšvietimo (angl. *Solid State Lighting*, SSL) technologiją ir pažangias apšvietimo valdymo sistemas, galima sutaupyti maždaug 70 proc. suvartojamos energijos. SSL apšvietimas grindžiamas puslaidininkių sektoriaus sukurtomis technologijomis, o šioje srityje Europa užima tvirtą padėtį. Siekiant sumažinti išmetamų teršalų kiekį, reikia didinti informuotumą, mokyti ir užtikrinti daugelio suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **12 pagrindinė priemonė** – iki 2011 m. įvertins, ar **IRT sektorius bendras matavimo metodikas**, kurias taikant būtų vertinamas šio sektoriaus energijos vartojimo efektyvumas ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, **nustatė laiką**, ir prireikus siūlys teisinės priemones;
- Kitos priemonės:
 - remis **IRT sektoriaus ir labiausiai aplinką teršiančių sektorių** (pvz., pastatų ir statybos, transporto ir logistikos, energijos paskirstymo) **partnerystę** ir taip sieks iki 2013 m. padidinti tų sektorių energijos vartojimo efektyvumą ir sumažinti jų išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų;
 - iki 2010 m. pabaigos įvertins, kiek **pažangieji tinklai** gali **padėti užtikrinti**, kad Europoje tiekiant energiją būtų **išmetama mažiau anglies dioksido**, ir nustatys būtinausias funkcijas, kad paskatintų iki 2011 m. užtikrinti pažangiųjų tinklų sąveiką Europos lygmeniu;
 - 2011 m. paskelbs **Žaliąją knygą dėl kietakūnio apšvietimo (SSL)**, kurioje išnagrinės esamas kliūtis ir pateiks politikos pasiūlymų, taip pat remis pagal Konkurencingumo ir inovacijų programą vykdomus parodomuosius projektus.

Valstybės narės turėtų:

- iki 2011 m. pabaigos susitarti dėl **pažangiųjų skaitiklių bendrų papildomų funkcijų**;

⁵³

2008 m. 27 ES valstybėse atliktos Eurobarometro apklausos duomenimis, kad daugeliui piliečių sveika aplinka yra tiek pat svarbi jų gyvenimo kokybei, kiek ekonominė padėtis. Dauguma – 64 proc. – apklaustųjų mano, kad aplinkos apsaugai turi būti teikiama pirmenybė prieš ekonomikos konkurencingumą. Tačiau 42 proc. piliečių vis dar jaučiasi prastai informuojami, ypač apie taršos poveikį sveikatai. 63 proc. apklaustųjų sutinka, kad aplinkos apsaugos politika kuriamos paskatos kurti ir diegti inovacijas.

- iki 2012 m. į visų apšvietimo įrangos viešųjų pirkimų sąlygas įtraukti **visos būvio trukmės sąnaudų specifikacijas** (o ne vien pradines pirkimo išlaidas).

2.7.2. *Darni sveikatos priežiūra ir IRT grindžiama parama oriam ir savarankiškam gyvenimo būdui*⁵⁴

Europoje diegiant e. sveikatos technologijas, galima pagerinti priežiūros kokybę, sumažinti medicinines išlaidas ir sudaryti palankesnes sąlygas gyventi savarankiškai, taip pat atokiaose vietovėse. Esminė sėkmės sąlyga – šiomis technologijomis turi būti įtvirtinama asmens teisė, kad jo asmeninė sveikatos informacija būtų tinkamai saugoma internetu prieinamoje sveikatos priežiūros sistemoje. Kad išnaudotų visas naujų e. sveikatos paslaugų galimybes, ES turi pašalinti teisinės ir organizacinės kliūtis, ypač tas, kurios trukdo užtikrinti Europos masto sąveiką, taip pat stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą.

Įgyvendinant e. sveikatos pirmaujančios rinkos iniciatyvą⁵⁵, bus skatinama standartizuoti elektroninius sveikatos įrašus ir įrangą, vertinti jų sąveiką ir juos sertifikuoti. Teikiant naujas nuotolinės medicinos paslaugas, tokias kaip gydytojo konsultacijos internetu, geresnė skubi medicinos pagalba ir nešiojamieji įtaisai, kurie suteikia galimybę stebėti chroniškais ligomis sergančių arba neįgalių žmonių sveikatos būklę, galima užtikrinti tokią judėjimo laisvę, kokios pacientai anksčiau niekada neturėjo.

Dėl to, kad diegiamos **kasdienį gyvenimą palengvinančios aplinkos** technologijos, IRT tampa prieinamos visiems. Kartu su valstybėmis narėmis vykdoma ES Kasdienį gyvenimą palengvinančios aplinkos **bendroji programa** ir susiję pažangūs moksliniai tyrimai, taip pat taikomoji veikla, pavyzdžiui, nuotolinė priežiūra ir socialinių paslaugų teikimas internete, bus aktyviau remiami siekiant, kad slaugytojai būtų sertifikuoti (t. y. jie galėtų užtikrinti galimybę naudotis informacinėmis paslaugomis žmonėms, kuriems kitaip būtų sunku pasinaudoti internetu) ir būtų rasta naujų būdų, kaip užtikrinti IRT naudą pažeidžiamiausiems visuomenės nariams. Vykdam šią programą bus užtikrinta, kad skaitmeninėje visuomenėje silpni ar chroniškais ligomis sergantys žmonės ir neįgalieji galėtų gyventi savarankiškiau ir oriau. Pagal Kasdienį gyvenimą palengvinančios aplinkos programą bus skatinama kurti inovacijas ir diegti IRT sprendimus svarbiausiose srityse, pavyzdžiui, siekiant padėti išvengti griuvimo (tai atsitinka daugiau kaip trečdaliui vyresnių nei 65 metų amžiaus žmonių) ir teikiant pagalbą demencija sergantiems žmonėms (tokių žmonių ES yra daugiau kaip 7 mln.), ir taip bus siekiama užtikrinti, kad iki 2015 m. dvigubai daugiau pagyvenusių žmonių galėtų gyventi savarankiškai.

PRIEMONĖS

Komisija kartu su valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir visomis suinteresuotosiomis šalimis:

- **13 pagrindinė priemonė** – imsis bandomųjų priemonių, kad iki 2015 m. **europiečiams**

⁵⁴ Šiomis priemonėmis bus prisidedama prie 2020 m. Europos strategijoje numatytos Europos partnerystės inovacijų srityje.

⁵⁵ Plg. COM (2007) 860 ir SEC (2009) 1198.

būtų užtikrinta **saugi interneto prieiga** prie jų medicininių sveikatos duomenų, o iki 2020 m. būtų plačiai teikiamos nuotolinės medicinos paslaugos;

- **14 pagrindinė priemonė** – iki 2012 m. pasiūlys rekomendaciją, kurioje apibrėš **būtiniausius bendrus pacientų duomenis**, kuriais, siekiant užtikrinti pacientų įrašų suderinamumą, būtų galima naudotis arba keistis elektroniniu būdu tarp valstybių narių⁵⁶;
- **Kitos priemonės:**
 - palaikydama suinteresuotųjų šalių ryšius, skatins iki 2015 m. nustatyti e. sveikatos sistemų **ES standartus**⁵⁷, **tikrinti tų sistemų sąveiką ir atlikti jų sertifikavimą**;
 - tvirčiau remis **Kasdienį gyvenimą palengvinančios aplinkos bendrąją programą**, kad pagyvenę žmonės ir neįgalieji galėtų gyventi savarankiškai ir būti aktyvūs visuomenės nariai.

2.7.3. *Kultūrų įvairovės ir kūrybinio turinio puoselėjimas*

2005 m. UNESCO Konvencijoje dėl kultūrų įvairovės (ES ratifikuota 2006 m.) numatyta, kad kultūrų įvairovė turi būti puoselėjama ir saugoma visame pasaulyje; ši konvencija taikoma ir naujai skaitmeninei aplinkai. Naudojantis naujomis skaitmeninėmis medijomis, galima plačiau skleisti kultūrinį ir kūrybinį turinį, nes jis atgaminamas pigiau ir greičiau, o autoriams ir turinio teikėjams suteikiama daugiau galimybių pasiekti gausesnę naują publiką visame pasaulyje. Internetas taip pat skatina didesnę žiniasklaidos pliuralizmą, nes suteikia galimybę susipažinti su daugiau įvairių šaltinių ir nuomonių, be to, asmenys, kurie kitaip tokios galimybės galbūt neturėtų, gali išsamiai ir atvirai išreikšti savo pažiūras.

Europoje skaitmeninis kinas diegiamas lėčiau nei numatyta dėl techninių (standartai) ir ekonominių (verslo modelis) priežasčių. Dėl didelės skaitmeninės įrangos kainos tam tikrų rūšių kino teatrai netgi gali būti uždaryti. Todėl siekiant saugoti kultūrų įvairovę, reikia remti kino skaitmeninimą.

Suskaidyta ir sudėtinga dabartinė licencijavimo sistema taip pat trukdo skaitmeninti didelę naujausio Europos kultūros paveldo dalį. Turi būti patobulinta teisių suteikimo tvarka, taip pat turėtų būti stiprinama ES viešoji skaitmeninė biblioteka *Europeana*. Turi būti skiriama daugiau viešųjų lėšų plataus masto skaitmeninimui, taip pat kartu su privačiais partneriais įgyvendinamoms iniciatyvoms finansuoti, jeigu taip bus užtikrintas bendro Europos kultūros paveldo prieinamumas internetu⁵⁸. Kad Europos kultūros paveldas būtų labiau prieinamas visiems europiečiams, taip pat reikėtų tobulinti ir naudoti šiuolaikines vertimo technologijas.

Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva reglamentuojamas visoms audiovizualinės žiniasklaidos priemonėms – ir įprastinėms televizijos transliacijoms, ir užsakomosioms paslaugoms – taikomų nacionalinių teisės aktų koordinavimas ES

⁵⁶ Laikantis duomenų apsaugos reikalavimų.

⁵⁷ Pagal 403 įgaliojimą (CEN).

⁵⁸ Komisija paprašė *comité des sages* iki 2010 m. pabaigos pateikti rekomendacijų šiais klausimais, žr. pranešimą spaudai IP/10/456.

mastu. Joje yra nuostatų dėl Europos kūrinių populiarinimo ir televizijos transliacijose, ir teikiant užsakomasias paslaugas.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **15 pagrindinė priemonė** – iki 2012 m. pasiūlys **darnų** ES viešosios skaitmeninės bibliotekos *Europeana* ir turinio skaitmeninimo **finansavimo modelį**;
- **Kitos priemonės:**
 - remdamasi konsultacijų dėl Žaliosios knygos „**Kultūros ir kūrybos sektorių potencialo išlaisvinimas**“ rezultatais, iki 2012 m. pasiūlys atitinkamų priemonių;
 - iki 2011 m. paskelbs rekomendaciją dėl Europos kino skaitmeninimo skatinimo;
 - iki 2011 m. pabaigos užtikrins, kad būtų įgyvendintos **su kultūrų įvairove susijusios Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos** nuostatos, prireikus taikant bendrą reguliavimą arba savireguliavimą, ir pareikalaus, kad valstybės narės pateiktų informaciją apie šių nuostatų taikymą.

2.7.4. E. valdžia

E. valdžios paslaugomis užtikrinama, kad kiekvienam piliečiui ir įmonei būtų ekonomiškai efektyviai teikiamos geresnės kokybės paslaugos, o valdžios institucijos būtų atviros, linkusios ieškoti sutarimo ir veiklą vykdytų skaidriai. E. valdžios paslaugos gali padėti sumažinti viešojo administravimo institucijų, piliečių ir įmonių išlaidas ir taupyti jų laiką. Suteikus galimybę keistis aplinkos duomenimis ir su aplinka susijusia informacija, jos taip pat gali padėti sumažinti klimato kaitos keliamą pavojų, taip pat stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių grėsmę. Nors Europoje prieinama daug e. valdžios paslaugų, valstybėse narėse padėtis vis dar skiriasi; be to, šiomis paslaugomis naudojasi nedaug piliečių. 2009 m. internetu teikiamomis e. valdžios paslaugomis naudojosi tik 38 proc. ES piliečių, palyginti su 72 proc. įmonių. Jei internetinėmis viešosiomis paslaugomis bus naudojamos aktyviau ir jos bus geresnės kokybės ir prieinamesnės, apskritai padidės naudojimosi internetu mastas.

Europos valstybių vyriausybės įsipareigojo, kad iki 2015 m. į vartotoją orientuotos, individualizuotos, daugiaplatformės e. valdžios paslaugos būtų teikiamos labai plačiai⁵⁹. Tuo tikslu valdžios institucijos turėtų imtis priemonių, kad išvengtų nereikalingų techninių reikalavimų, pavyzdžiui, reikalavimo naudoti tik konkrečiose operacinėse sistemose ar tik tam tikruose įrenginiuose veikiančias taikomas programas. Komisija rodys pavyzdį ir diegs pažangias e. valdžios paslaugas. Užtikrinus šias paslaugas, bus galima racionalizuoti administracines procedūras, palengvinti keitimąsi informacija, suprastinti ryšių su Komisija palaikymą ir taip

⁵⁹ Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija rengia veiksmų planą, kad būtų įvykdyti 2009 m. priimti įsipareigojimai. E. valdžios deklaracija, Malmė.

suteikti daugiau galių vartotojams ir padidinti Komisijos veiklos našumą, veiksmingumą ir skaidrumą.

Dauguma **viešųjų internetinių paslaugų tarpvalstybinio mastu neteikiamos**, todėl ribojamas įmonių ir piliečių judumas. Iki šiol valdžios institucijos daugiausia dėmesio skyrė nacionalinėms reikmėms ir nepakankamai atsižvelgė į e. valdžios bendrosios rinkos aspektą. Tačiau keletas bendrosios rinkos iniciatyvų ir teisinių priemonių (pavyzdžiui, Paslaugų direktyva arba Elektroninių viešųjų pirkimų veiksmų planas) grindžiamos įmonėms suteikta galimybe palaikyti ryšius ir verslo reikalus su viešojo administravimo institucijomis tvarkyti tarpvalstybinio mastu elektroninėmis priemonėmis⁶⁰.

Todėl siekiant kurti ir teikti tarpvalstybines viešąsias internetines paslaugas, Europos administravimo institucijos turi glaudžiau bendradarbiauti. Be kitų dalykų, turi būti įdiegta nuosekli e. viešųjų pirkimų sistema, taip pat pradėtos teikti patogios naudoti e. atpažinties ir e. tapatumo nustatymo tarpvalstybinės paslaugos (įskaitant tapatumo nustatymo saugumo lygių savitarpio pripažinimą)⁶¹.

Vienos kategorijos e. valdžios paslaugos – **e. aplinkos paslaugos** – vis dar menkai išplėtos arba visose valstybėse teikiamos skirtingai. Reikėtų persvarstyti ir atnaujinti šios srities Bendrijos teisės aktus. Be to, gauti trūkstamus būtinus duomenis gali padėti tokie novatoriški sprendimai, kaip pažangieji jutiklių tinklai.

PRIEMONĖS

Komisija:

- **16 pagrindinė priemonė** – iki 2012 m. pasiūlys Tarybai ir Parlamentui priimti sprendimą, kuriuo ES būtų užtikrintas **e. atpažinties ir e. tapatumo nustatymo savitarpio pripažinimas**, remiantis internetinėmis tapatumo nustatymo paslaugomis, kurios turi būti teikiamos visose valstybėse narėse (jos gali naudoti tinkamiausius oficialius piliečių dokumentus, išduotus viešojo arba privačiojo sektoriaus);
- **Kitos priemonės:**
 - pagal Konkurencingumo ir inovacijų programą ir Europos viešojo administravimo institucijų sąveikumo sprendimų programą remis **sklandų tarpvalstybinių e. valdžios paslaugų teikimą bendrojoje rinkoje**;
 - iki 2011 m. persvarstys Direktyvą dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką⁶²;
 - bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis, užtikrins, kad būtų pradėtos teikti **tarpvalstybinės e. aplinkos paslaugos**, visų pirma įdiegti pažangieji jutiklių tinklai;

⁶⁰ Ateities viešosios internetinės paslaugos bus grindžiamos pirmiau aprašytais veiksmingomis ir sąveikiomis tapatybės valdymo ir tapatumo nustatymo sistemomis ir priemonėmis.

⁶¹ Iki 2013 m. ES sukūrus visiškai elektroninę muitinės aplinką, prekybininkams bus teikiamos aukštos kokybės e. valdžios paslaugos, bus sukurtos sąveikios nacionalinės IT sistemos ir užtikrintas muitinės procedūrų valdymas Bendrijos mastu.

⁶² Direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką.

- iki 2011 m. **baltojoje knygoje** nustatys konkrečius veiksmus, kaip bendrojoje rinkoje **sujungti e. viešųjų pirkimų pajėgumus**;
- 2010 m. parengs ir vėliau įgyvendins plataus užmojo **2011–2015 m. e. Komisijos veiksmų planą**, į kurį būtų įtraukti ir išsamūs elektroniniai viešieji pirkimai, ir taip parodys atviros ir skaidrios e. valdžios veiklos pavyzdį.

Valstybės narės turėtų:

- pašalinti organizacines, technines ar reikšmines kliūtis, palaikyti IPv6 ir taip užtikrinti, kad **e. valdžios paslaugos taptų visiškai sąveikios**;
- užtikrinti, kad vieno langelio principu veikiantys kontaktiniai centrai veiktų kaip visaverčiai e. valdžios centrai laikydamiesi ne vien Paslaugų direktyvoje nustatytų reikalavimų ir ne tik srityse, kurioms taikoma ši direktyva;
- iki 2011 m. susitarti dėl **bendro pagrindinių tarpvalstybinių viešųjų paslaugų sąrašo**, kuris atitiktų tiksliai nustatytus poreikius: sudaryti sąlygas verslininkams bet kurioje Europos valstybėje steigti įmonę ir užsiimti verslu, nepriklausomai nuo pradinės jų buvimo vietos, o piliečiams – studijuoti, dirbti, gyventi ir išeiti į pensiją bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje. Šios pagrindinės paslaugos turėtų būti prieinamos internetu iki 2015 m.

2.7.5 *Pažangiosios transporto sistemos susisiekimo veiksmingumui didinti ir judumui skatinti*

Naudojant pažangiąsias transporto sistemas susisiekimas tampa veiksmingesnis, greitesnis, paprastesnis ir patikimesnis. Daugiausia dėmesio skiriama pažangiems sprendimams, kaip integruoti keleivių ir krovinių srautus naudojant įvairių rūšių transporto priemones ir darniai šalinti kelių, geležinkelių, oro, jūrų ir vandens kelių eismą trikdančius infrastruktūros trūkumus.

Kelių transporto ir su juo susijusio kitų rūšių transporto sektoriuje Pažangiųjų transporto sistemų veiksmų plane ir su juo susijusioje direktyvoje skatinama pradėti tikroju laiku teikti eismo ir kelionių informaciją ir diegti dinamiškas eismo valdymo sistemas, taip siekiant sumažinti spūsčių ir paskatinti ekologiškesnį judumą, taip pat didinti saugą ir saugumą. Taikant Bendram Europos dangui skirtus oro eismo valdymo sprendimus (SESAR), bus integruotos oro navigacijos paslaugos ir pagalbinės sistemos. Teikiant upių informacijos ir e. jūrų laivybos paslaugas gerinama upių ir jūrų susisiekimo kokybė, taip pat didinamas jo saugumas ir veiksmingumas. Pagal Europos geležinkelių eismo valdymo sistemą siekiama sukurti europinę automatinę greičio kontrolės sistemą, o naudojant krovinių⁶³ ir keleivių vežimo geležinkeliais paslaugoms skirtas telematikos priemones bus skatinama teikti tarpvalstybines paslaugas; be to, keleiviai galės naudotis kelionių planavimo priemonėmis (įskaitant galimybę persėsti į kitą traukinį ar kitos rūšies transporto priemonę, pagalbą rezervuojant, mokant ir nustatant bagažo buvimo vietą) ir tikroju laiku teikiamais naujiniais.

⁶³ OL L 13, 2006 1 18, p. 1.

PRIEMONĖS

Komisija:

- taikydama siūlomą Pažangiųjų transporto sistemų direktyvą, kuria skatinama užtikrinti sąveiką ir spartų standartizavimą, paspartins pažangiųjų transporto sistemų diegimą, ypač kelių ir miesto transporto sektoriuje;
- iki 2010 m. priims Bendram Europos dangui skirtų oro eismo valdymo sprendimų (SESAR) taikymo strategiją;
- iki 2011 m. pateiks direktyvos dėl e. jūrų laivybos paslaugų teikimo pasiūlymą;
- 2011 m. pasiūlys direktyvą, kuria būtų nustatomos keleivių vežimo geležinkeliais paslaugoms skirtų telematikos priemonių techninės specifikacijos.
- *Valstybės narės turėtų:*
- įvykdyti pagal Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos diegimo planą joms nustatytus įpareigojimus, ypač susijusius su linijomis, kurios turi būti įrengtos iki 2015 m.

2.8. Tarptautiniai Skaitmeninės darbotvarkės aspektai

Europos skaitmenine darbotvarke siekiama, kad Europa skatintų pažangų, darnų ir integracinį augimą pasaulio mastu. Visi septyni Skaitmeninės darbotvarkės ramsčiai turi tarptautinę reikšmę. Išoriniai ryšiai ypač reikalingi bendrajai skaitmeninei rinkai, nes sprendžiant daugelį politikos klausimų pažangą galima pasiekti tik tarptautiniu lygiu. Užtikrinus sąveiką ir nustačius pasaulio mastu pripažįstamus standartus, sumažėtų naujų technologijų diegimo rizika ir sąnaudos, todėl inovacijas būtų galima diegti sparčiau. Didėjančios grėsmės elektroniniam saugumui problemos taip pat turi būti sprendžiamos tarptautiniu mastu. Be to, Europos reguliavimo sprendimais, kurių pagrindas – lygios galimybės, skaidrus valdymas ir administravimas, taip pat atviros konkurencijai rinkos, remiamasi ir kitose pasaulio šalyse. Galiausiai ne mažiau svarbu palyginti pagal Skaitmeninę darbotvarkę padarytą Europos pažangą su geriausiais tarptautiniais rodikliais.

Todėl siekiant įgyvendinti pirmiau nurodytas priemones, tarptautiniai Skaitmeninės darbotvarkės aspektai yra esminiai, ypač atsižvelgiant į strateginę interneto reikšmę. Laikydamosi Tuniso darbotvarkės, Europa privalo ir toliau aktyviai siekti, kad internetas būtų valdomas kuo atviriau ir užtikrinant įtrauktį. Jau dabar naudojama daugybė įvairiausių su internetu susijusių prietaisų ir taikomųjų programų visose gyvenimo srityse, o ateityje jų bus dar daugiau. Internetas yra neprilygstama priemonė saviraiškos laisvei užtikrinti visame pasaulyje.

Kad paskatintų diegti inovacijas ir tarptautiniu mastu, Komisija stengsis sudaryti palankias skaitmeninių prekių ir paslaugų išorės prekybos sąlygas, pavyzdžiui, stiprins partnerystę, kuri užtikrintų sąlygas patekti į rinką ir investavimo galimybes, visame pasaulyje mažins su tarifais susijusių ir nesusijusių kliūčių, pagerins intelektinės nuosavybės teisių apsaugą ir vengs rinkos iškraipymo.

Pagal 1997 m. Informacinių technologijų susitarimą pasiekta akivaizdžių rezultatų skatinant Europoje ir pasaulyje diegti informacines technologijas. Tačiau dabar ši susitarimą reikia atnaujinti, kad būtų atsižvelgta į naujus pokyčius, ypač į technologijų ir produktų susiejimą.

Be to, skaitmeninių paslaugų ir intelektinės nuosavybės srityje į technologijų pažangą reikės atsižvelgti ir tarptautiniuose prekybos susitarimuose.

PRIEMONĖS

Komisija:

- siekdama užtikrinti interneto stabilumą, palaikys interneto valdymo tarptautinimą ir visuotinį bendradarbiavimą, grindžiamą daugiašaliu modeliu;
- pritaris, kad Interneto valdymo forumas veiklą tęstų ir po 2010 m.;
- bendradarbiaudama su trečiosiomis valstybėmis, sieks **pagerinti** skaitmeninių prekių ir paslaugų **tarptautinės prekybos sąlygas**, atsižvelgdama ir į intelektinės nuosavybės teises;
- sieks gauti įgaliojimą atnaujinti tarptautinius susitarimus atsižvelgiant į technologijų pažangą arba prireikus pasiūlys naujų priemonių.

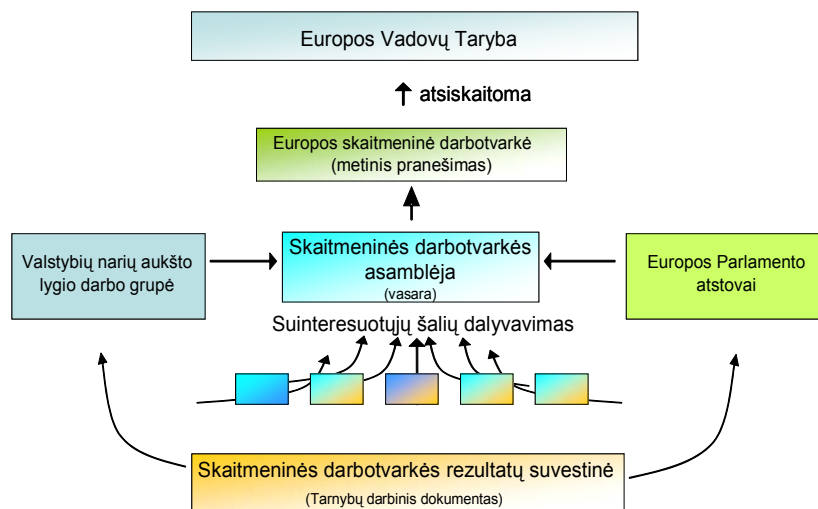
3. ĮGYVENDINIMAS IR VALDYMAS

Sunkiausias uždavinys – užtikrinti, kad šios mūsų tikslams pasiekti būtinos priemonės būtų greitai priimtos ir įgyvendintos. Siekiant šio tikslo Europoje būtinas visuotinis ryžtas ir bendra vizija.

Kad Skaitmeninė darbotvarkė būtų įgyvendinta sėkmingai, laikantis 2020 m. Europos strategijos valdymo sistemos būtina kruopščiai įgyvendinti visas joje numatytas priemones. Todėl, kaip pavaizduota **6 diagramoje**, Komisija:

1. **Sukurs vidinę koordinavimo sistemą** – esminis jo elementas bus Komisijos narių grupė, kuri turės užtikrinti veiksmingą skirtingų sričių politikos koordinavimą, pirmiausia atsižvelgdama į teisėkūros iniciatyvas, pasiūlytas pagal Skaitmeninę darbotvarkę (1 priedas).

6 diagrama. Europos skaitmeninės darbotvarkės valdymo ciklas

2. Glaudžiai bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, Europos Parlamentu ir visomis suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma:
 - įsteigs aukšto lygio darbo grupę, kurioje bendradarbiaus su valstybėmis narėmis;
 - nuolat palaikys ryšius su Europos Parlamento atstovais;
 - kartu su daugeliu suinteresuotųjų šalių sukurs į septynių sričių veiklą orientuotas platformas.
3. Kiekvienų metų gegužę skelbiamoje rezultatų suvestinėje **nurodys Skaitmeninės darbotvarkės įgyvendinimo pažangą**, įskaitant⁶⁴:
 - socialinius ir ekonominius pokyčius, vertinamus remiantis pagrindiniais veiksmingumo rodikliais, kurie atrenkami nustatius, kiek jie susiję su svarbiausiais politikos klausimais (2 priedas)⁶⁵;
 - naujausią visų Skaitmeninėje darbotvarkėje nurodytų politinių priemonių įgyvendinimo pažangą.
4. Birželio mėnesį **kasmetinėje Skaitmeninėje asamblėjoje** surengs suinteresuotųjų šalių plataus masto diskusijas dėl Skaitmeninės darbotvarkės rezultatų suvestinėse užfiksuotos pažangos ir taip sudarys sąlygas valstybėms narėms, ES institucijoms, piliečiams ir sektoriaus atstovams kartu įvertinti pažangą ir kylančius sunkumus. Pirmoji Skaitmeninė asamblėja bus surengta 2011 m. pirmąjį pusmetį.

⁶⁴

Šiomis rezultatų suvestinėmis bus grindžiama Skaitmeninės darbotvarkės vertinimo sistema.

⁶⁵

Daugelis rodiklių perimti iš 2009 m. lapkričio mėn. ES valstybių narių patvirtintos 2011–2015 m. lyginamosios analizės sistemos. Tai konceptuali informacinės visuomenės statistinių duomenų rinkimo sistema ir pagrindinių lyginamosios analizės rodiklių sąrašas.

5. Apie šios veiklos rezultatus Komisija praneš metinėje pažangos ataskaitoje, kurią pagal 2020 m. Europos strategijos valdymo sistemą teiks Europos Vadovų Tarybai.

1 priedas. Teisėkūros priemonių lentelė

Komisijos teisėkūros priemonė ar pasiūlymas	Planuojama pateikimo data
Dinamiška skaitmeninė bendroji rinka	
1 pagrindinė priemonė – pasiūlyti kolektyvinio teisių valdymo pagrindų direktyvą, kuria būtų nustatoma (internetu) teisių valdymo europinio licencijavimo tvarka	2010 m.
1 pagrindinė priemonė – siekiant palengvinti kultūros kūrinių skaitmeninimą ir platinimą Europoje, pasiūlyti nežinomų autorių kūrinių direktyvą	2010 m.
4 pagrindinė priemonė – siekiant didinti žmonių pasitikėjimą ir geriau užtikrinti jų teises, persvarstyti ES duomenų apsaugos reguliavimo sistemą	2010 m.
Pateikti Elektroninės komercijos direktyvos atnaujinimo pasiūlymų atsižvelgiant į interneto rinkas	2010 m.
2 pagrindinė priemonė – pasiūlyti priemonių, kuriomis būtų įpareigojama iki nustatytos datos pereiti prie Bendros mokėjimo eurais erdvės (SEPA)	2010 m.
3 pagrindinė priemonė – persvarstyti Elektroninio parašo direktyvą, kad būtų užtikrintas saugių elektroninio tapatumo nustatymo sistemų tarpvalstybinis pripažinimas ir sąveika	2011 m.
Pasiūlyti sutarčių teisės priemonę, kuria būtų papildyta Vartotojų teisių direktyva	2011 m.
Pasiūlyti aktyvesnio numeracijos išteklių derinimo priemonių, kad verslo paslaugos būtų teikiamos visoje Europoje	2011 m.
Pateikti Direktyvos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo persvarstymo ataskaitą	2012 m.
Pranešti, ar, skatinant diegti tarpvalstybines ir europines licencijas, reikia imtis papildomų priemonių	2012 m.
1 pagrindinė priemonė – persvarstyti Direktyvą dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo, visų pirma jos taikymo sritį, taip pat prieigos ir naudojimosi apmokestinimo principus	2012 m.
Pateikti pasiūlymų dėl e. prekybos operacijoms taikytinos ES masto interneto ginčų sprendimo sistemos	2012 m.
Sąveika ir standartai	

Komisijos teisėkūros priemonė ar pasiūlymas	Planuojama pateikimo data
5 pagrindinė priemonė – pateikti pasiūlymą, kaip pertvarkyti IRT standartų įgyvendinimo Europoje taisykles, kad būtų galima taikyti tam tikrų IRT forumų ir konsorciūmų standartus	2010 m.
Paskelbti gaires, susijusias su svarbiausiomis intelektinės nuosavybės teisėmis ir licencijavimo sąlygomis, kurios taikomos nustatant standartus, įskaitant <i>ex-ante</i> atskleidimą	2011 m.
Pranešti apie galimybę priimti priemones, kurios paskatintų svarbius rinkos dalyvius licencijuoti sąveikos informaciją	2012 m.
Pasitikėjimas ir saugumas	
6 pagrindinė priemonė – pasiūlyti reglamentą, kuriuo būtų modernizuota Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra, ir pateikti pasiūlymą dėl ES institucijų kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybos įsteigimo	2010 m.
4 pagrindinė priemonė – modernizuojant ES asmens duomenų apsaugos reguliavimo sistemą, išnagrinėti galimybę išplėsti pranešimo apie saugumo pažeidimus nuostatas	2010 m.
7 pagrindinė priemonė – pasiūlyti teisinių kovos su kibernetinėmis atakomis priemonių	2010 m.
7 pagrindinė priemonė – pasiūlyti Europos ir tarptautinio lygmens kibernetinės erdvės jurisdikcijos taisykles	2013 m.
Sparčiojo ir itin spartaus interneto prieiga	
8 pagrindinė priemonė – siekiant, kad radijo dažnių spektras būtų valdomas veiksmingiau, pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai priimti sprendimą dėl Europos dažnių spektro politikos programos	2010 m.
8 pagrindinė priemonė – paskelbti rekomendaciją, kuria būtų skatinama investuoti į konkurencingus naujos kartos prieigos tinklus	2010 m.
Skaitmeninio raštingumo didinimas, įgūdžių gerinimas ir įtraukties stiprinimas	
Pateikti pasiūlymą, kaip iki 2015 m. užtikrinti visišką viešojo sektoriaus interneto svetainių (ir interneto svetainių, kuriose piliečiams teikiamos pagrindinės paslaugos) prieinamumą	2011 m.
10 pagrindinė priemonė – pasiūlyti, kad Reglamente dėl Europos socialinio fondo (2014–2020 m.) skaitmeninis raštingumas ir gebėjimai būtų paskelbti prioritetu	2013 m.

Komisijos teisėkūros priemonė ar pasiūlymas	Planuojama pateikimo data
IRT teikiama nauda ES visuomenei	
Skatinant Europoje užtikrinti pažangiųjų tinklų sąveiką, pasiūlyti būtinausias funkcijas	2010 m.
Prireikus pasiūlyti bendras IRT sektoriaus energijos vartojimo efektyvumo ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio matavimo metodikas	2011 m.
Paskelbti Europos kino skaitmeninimo rekomendaciją	2011 m.
Persvarstyti Direktyvą dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką	2011 m.
Pasiūlyti direktyvą dėl e. jūrų laivybos paslaugų teikimo	2011 m.
Pasiūlyti direktyvą, kuria būtų nustatytos keleivių vežimo geležinkeliais paslaugoms skirtų telematikos priemonių techninės specifikacijos	2011 m.
14 pagrindinė priemonė – paskelbti rekomendaciją, kurioje būtų apibrėžti būtiniausi bendri pacientų duomenys, kuriais, siekiant užtikrinti pacientų įrašų suderinamumą, būtų galima naudotis arba keistis elektroniniu būdu tarp valstybių narių	2012 m.
16 pagrindinė priemonė – pasiūlyti Tarybai ir Parlamentui priimti sprendimą, kuriuo valstybių narių būtų paprašyta ES užtikrinti e. atpažinties ir e. tapatumo nustatymo savitarpio pripažinimą, remiantis internetinėmis tapatumo nustatymo paslaugomis	2012 m.

2 priedas. Pagrindiniai tiksliniai veiksmingumo rodikliai

Daugelis šių rodiklių perimti iš 2009 m. lapkričio mėn. ES valstybių narių patvirtintos 2011–2015 m. lyginamosios analizės sistemos⁶⁶.

1. Plačiajuosčio ryšio tiksliniai rodikliai

- Iki 2013 m. pagrindinės plačiajuosčio ryšio funkcijos turi būti prieinamos visiems – galimybę naudotis pagrindinėmis plačiajuosčio ryšio funkcijomis turi turėti visi ES piliečiai. (Atskaitos rodiklis – 2008 m. gruodžio mėn. DSL aprėptis (ES gyventojų, kurie naudojami DSL, dalis) buvo 93 proc.)
- Iki 2020 m. turi būti užtikrintas spartusis plačiajuostis ryšys – galimybę naudotis 30 Mbps ar spartesniu plačiajuosčiu ryšiu turi turėti visi ES piliečiai. (Atskaitos rodiklis – 2010 m. sausio mėn. bent 10 Mbps spartos plačiajuosčiu ryšiu naudojosi 23 proc. abonentų.)
- Iki 2020 m. turi būti užtikrintas itin spartus plačiajuostis ryšys – spartesnio kaip 100 Mbps ryšio paslaugą turėtų būti užsisakę 50 proc. Europos namų ūkių. (Atskaitos rodiklių nėra.)

2. Skaitmeninė bendroji rinka

- E. prekybos skatinimas – iki 2015 m. turėtų būti užtikrinta, kad internetu pirktų 50 proc. gyventojų. (Atskaitos rodiklis – 2009 m. asmeninėms reikmėms skirtų prekių ar paslaugų per pastaruosius dvylika mėnesių užsisakė 37 proc. 16–74 metų amžiaus žmonių.)
- Tarpvalstybinė e. prekyba – iki 2015 m. turėtų būti užtikrinta, kad iš kitų valstybių internetu pirktų 20 proc. gyventojų. (Atskaitos rodiklis – 2009 m. prekių ar paslaugų iš kitų ES valstybių prekybininkų per pastaruosius dvylika mėnesių užsisakė 8 proc. 16–74 metų amžiaus žmonių.)
- Įmonių e. prekyba – iki 2015 m. turėtų būti užtikrinta, kad internetu pirktų ir parduotų 33 proc. MVĮ. (Atskaitos rodiklis – 2008 m. elektronines pirkimo ir pardavimo operacijas vykdė atitinkamai 24 ir 12 proc. įmonių, o tokių operacijų suma sudarė 1 proc. arba daugiau apyvartos arba visų pirkimo operacijų.)
- Bendroji telekomunikacijų paslaugų rinka – iki 2015 m. tarptinklinio ryšio ir nacionaliniai tarifai turėtų būti beveik suvienodinti. (Atskaitos rodiklis – 2009 m. vidutinė tarptinklinio skambučio kaina buvo 0,38 EUR už minutę, o vidutinė visų ES skambučių (įskaitant tarptinklinius skambučius) kaina buvo 0,13 EUR už minutę.)

⁶⁶ Norėdami gauti daugiau informacijos, žr. [2011–2015 m. lyginamosios analizės sistema](#). Tai konceptuali informacinės visuomenės statistinių duomenų rinkimo sistema ir pagrindinių lyginamosios analizės rodiklių sąrašas.

3. Skaitmeninė įtrauktis

- Iki 2015 m. turi būti pasiekta, kad reguliariai internetu besinaudojančių žmonių padaugėtų nuo 60 iki 75 proc., o reguliariai internetu besinaudojančių pažeidžiamų asmenų – nuo 41 iki 60 proc. (Atskaitos rodikliai nustatyti remiantis 2009 m. duomenimis.)
- Iki 2015 m. turi būti pasiekta, kad internetu niekada nesinaudojusių gyventojų sumažėtų dvigubai (iki 15 proc.). (Atskaitos rodiklis – 2009 m. internetu niekada nebuvo naudojęsi 30 proc. 16–74 m. amžiaus žmonių.)

4. Viešosios paslaugos

- Iki 2015 m. pasiektini e. valdžios tikslai – turėtų būti užtikrinta, kad e. valdžios paslaugomis naudotųsi 50 proc. piliečių, o užpildytas formas tokiu būdu teiktų daugiau kaip pusė iš jų. (Atskaitos rodiklis – 2009 m. e. valdžios paslaugomis per pastaruosius dvylika mėnesių naudojosi 38 proc. 16–74 metų amžiaus žmonių, o užpildytas formas tokiu būdu siuntė 47 proc. iš jų.)
- Tarpvalstybinės viešosios paslaugos – iki 2015 m. internetu turi būti prieinamos visos pagrindinės tarpvalstybinės viešosios paslaugos, įtrauktos į sąrašą, dėl kurio valstybės narės turi susitarti iki 2011 m. (Atskaitos rodiklių nėra.)

5. Moksliniai tyrimai ir inovacijos

- IRT moksliniai tyrimai ir plėtra turi būti remiami intensyviau – jiems turi būti skiriama dvigubai daugiau (iki 11 mlrd. EUR) viešųjų investicijų. (Atskaitos rodiklis – 2007 m. iš valstybių IRT biudžeto moksliniams tyrimams ir plėtrai skirta 5,7 mlrd. EUR asignavimų ar lėšų (IRT GBAORD).)

6. Mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomika

- Mažai energijos naudojančio apšvietimo skatinimas – iki 2020 m. apšvietimui energijos turi būti sunaudojama bent 20 proc. mažiau. (Atskaitos rodiklių nėra.)